

ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิโรจน์ เอ็งสุโสมภย

F 3 S.A. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

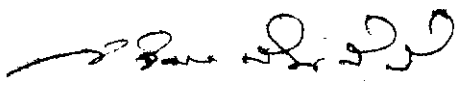
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

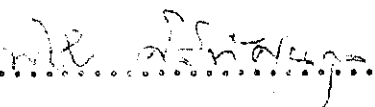
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้

..... ประธาน

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จด้วยดี เพราะได้รับการแนะนำและตรวจแก้ไขจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลิบลึกร และรองศาสตราจารย์ พิชัย ศิริทัศนกุล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมมา เพื่อน ๆ ผู้อำนวยการ หัวหน้าสถานศึกษา และครูอาจารย์ในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในเขตการศึกษา 8 ที่ให้การสนับสนุนและอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียน ตลอดจนข้อเสนอแนะ ซึ่งมีผลให้การวิจัยฉบับนี้ เสร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณฉลวย ปานแดง คุณพะเนียด อุดร ที่ช่วยในการพิมพ์และโรเนียว จนเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

วิโรจน์ เอ็งสุโสภณ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	✓ ความมุ่งหมายของการค้นคว้า.....	4
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	✓ ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
	✓ คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	7
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	12
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	12
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	17
3	วิธีดำเนินการ.....	22
	✓ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	22
	✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	28
	✓ การรวบรวมข้อมูล.....	29
	✓ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
	การกระจายลักษณะผลงานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร.....	33

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการ	
ศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่ม	41
เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดม	
ศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน	44
การกระจายลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับ	
อุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร	52
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาส	
ศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร	60
เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับ	
อุดมศึกษา กับเกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร โดยพิจารณา	
ผลรวมของแต่ละตัวแปร	63
เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดม	
ศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดย	
พิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร	69
เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียน	
ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละ	
ตัวแปร	77
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	81
กลุ่มตัวอย่าง	81
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82

บทที่	หน้า
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	118

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงรายชื่อโรงเรียน วิทยาลัย และจำนวนนักเรียนที่ส่งตัวอย่างได้ เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	23
2	แสดงจำนวนนักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	25
3	แสดงรายชื่อสถานศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	25
4	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ.....	33
5	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของหลักสูตร.....	34
6	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	35
7	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	36
8	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา.....	37
9	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา.....	38
10	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา.....	39
11	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา.....	40

12	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา.....	41
13	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา.....	42
14	จำนวนและคำร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	43
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ.....	44
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร.....	45
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	46
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	47
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา.....	48
20	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา.....	49
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา.....	50
22	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา.....	51
23	จำนวนและคำร้อยละนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ.....	52

24	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า.....	53
25	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	54
26	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	55
27	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา.....	56
28	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา.....	57
29	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา.....	58
30	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา.....	59
31	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา.....	60
32	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา.....	61
33	จำนวนและคำร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	62
34	เปรียบเทียบคำร้อยละของเพศของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับคำร้อยละของเพศของประชากรอายุตั้งแต่ 15-24 ปี ในภาคเหนือ....	63
35	เปรียบเทียบคำร้อยละของอาชีพบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับคำร้อยละของอาชีพของประชากรชายในภาคเหนืออายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป.....	64

36	เปรียบเทียบค่าร้อยละของอาชีพมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับ อุดมศึกษา กับค่าร้อยละของอาชีพของประชากรหญิงในภาคเหนือ อายุ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป.....	65
37	เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของระดับการศึกษาของประชากรชายใน ภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป.....	66
38	เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาส ศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละระดับการศึกษาของประชากรหญิง ในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป.....	67
39	เปรียบเทียบค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของบิดามารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาส ศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของประชากรใน ภาคเหนือ.....	68
40	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ.	69
41	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม หลักสูตร.....	70
42	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อาชีพของบิดา.....	71
43	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อาชีพของมารดา.....	72

44	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม รายได้ต่อเดือนของบิดา.....	73
45	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม รายได้ต่อเดือนของมารดา.....	74
46	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา.....	75
47	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา.....	76
48	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา.....	77
49	เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ ค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม สาขาวิชา.....	78
50	เปรียบเทียบค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของ นักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับ อุดมศึกษา.....	79

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ระดับการศึกษาของพลเมืองภายในชาติเป็นดัชนีชี้ถึงความเจริญ และพัฒนาของประเทศ ทั้งนี้เพราะนานาประเทศมีทรรศนะตรงกันว่า การให้การศึกษาแก่อาณาประชาราษฎร์ ล้วนแต่มีอุปสรรคมากมาย แต่กระนั้นก็ดี ทุก ๆ ประเทศก็ใฝ่ใจว่า การให้การศึกษาแก่พลเมืองของประเทศนั้น เป็นสิ่งที่ดีที่สุด และล้วนแต่อาศัยการศึกษาเป็นหลัก เพื่อเตรียมประชาชนพลเมืองให้พร้อมสำหรับภายภาคหน้า ด้วยความมุ่งมาดปรารถนาที่จะเห็นชาติเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป (เอคการ์ ฟอร์ แบลโดย อำนาจ บุญศิริบุญชัย 2519 : 1)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งใจให้ความสำคัญระดับการศึกษาของประชาชนภายในประเทศ จึงเริ่มจัดการศึกษาอย่างมีระบบในปีพุทธศักราช 2464 โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษายังบังคับให้เยาวชนไทยที่มีอายุ 7 ปี เข้าศึกษาในโรงเรียนจนจบหลักสูตรประถมศึกษา หรือมีอายุไม่ต่ำกว่า 14 ปี และไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน นอกจากนี้ยังจัดทำโครงการศึกษาแห่งชาติขึ้น เรียกว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จนถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 มีการแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา 7 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2, 3 ปี และระดับอุดมศึกษา 4 ปี (กิตติมา ประติติลล 2520 : 101) แต่เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างและจุดมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติแต่ละระดับแล้ว พบว่า โครงสร้างระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 เป็นระบบขั้นบันได ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงระดับอุดมศึกษา การศึกษาแต่ละระดับนั้นไม่มีลักษณะเบ็ดเสร็จ (Terminal Education) ที่จะนำความรู้ที่ได้ศึกษาแต่ละระดับไปใช้ประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมให้สมศักดิ์ศรีได้ (วังสราศ อนุพรพันธ์ 2518 : 42) จึงเกิดคำถามในสังคมไทยที่จะใช้การศึกษาเป็นขั้นบันไดไปสู่การเลื่อนฐานะทางสังคม

และเศรษฐกิจให้พ้นจากสภาพเดิม (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 29) จากผลของโครงสร้างระบบการศึกษาประกอบด้วยอัตราการเพิ่มของประชากร จึงทำให้จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในแต่ละปีการศึกษาจึงมีนักเรียนบางส่วน เท่านั้นที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา 2516-2517 มีนักเรียนที่สมัครสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จำนวน 41,373 คน ได้โอกาสเข้าศึกษา จำนวน 10,298 คน (ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 2518 : 9) ปีการศึกษา 2517-2518 มีผู้สมัครสอบ จำนวน 44,182 คน ได้โอกาสเข้าศึกษา จำนวน 10,593 คน (ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 2519 : 8) ปีการศึกษา 2521 มีนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายสมัครสอบ 75,321 คน สอบผ่านข้อเขียน 13,957 คน (วิจิตร ศรีสุอาน 2521 : 11) ทางด้านสายอาชีวศึกษามีนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพเป็นจำนวนมาก ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แต่สถานอาชีวศึกษาต่าง ๆ ก็ไม่สามารถสนองต่อความต้องการของนักเรียนทั้งหมดได้ ดังรายงานการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2516 นักเรียนสมัครเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทั่วประเทศจำนวน 30,984 คน สถานอาชีวศึกษาชั้นสูงสามารถรับเข้าศึกษาได้ ร้อยละ 28.71 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518 : 16) และสถิติจำนวนนักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศแต่ละระดับที่แตกต่างกัน เมื่อปีการศึกษา 2516 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18,252 คน ชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูงปีที่ 1 จำนวน 6,960 คน (กรมการฝึกหัดครู 2516:55) จะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาทั้ง 2 ระดับนี้แตกต่างกันมาก และเป็นที่เชื่อได้ว่านักศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรปีที่ 2 ไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีความต้องการจะศึกษาสูงขึ้น

จากรายงานสถิติจำนวนผู้ต้องการศึกษาต่อของแต่ละหน่วยงาน พอจะกล่าวได้ว่าแต่ละปีการศึกษา ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมีมาก แต่สถานอุดมศึกษาต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการรับจำกัด จึงทำให้ผู้ที่ได้โอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาไม่เกินร้อยละ 30 ของจำนวนผู้ต้องการศึกษาต่อ แต่จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ของ

สรุปว่าปัจจัยในการจำกัดโอกาสของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานั้น มิได้มีแต่ขีดความสามารถในการรับเข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาชั้นสูงเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียน ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาได้ศึกษาพบว่า ผู้ได้โอกาสศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ ส่วนมากเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีมีภูมิฐานะในตัวเมือง ส่วนผู้ที่อยู่ในชนบทและมีฐานะยากจนจะได้โอกาสศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น

(คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา 2518 : 49) ในการสำรวจของทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515 พบว่า นักเรียนที่ได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นนักเรียนที่บิดา-มารดามีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายและรับราชการสามารถเข้าศึกษาได้ถึงร้อยละ 40.7 ของจำนวนผู้ได้โอกาส ส่วนนักเรียนที่บิดา-มารดามีภูมิฐานะในเขตชนบทมีอาชีพเกษตรกรรม เข้าศึกษาได้เพียงร้อยละ 6 ของผู้ได้โอกาสทั้งหมด จะเห็นได้ว่าจำนวนสถานศึกษาทั้งสองภูมิภาคมีจำนวนแตกต่างกันมาก แต่สถิติจำนวนประชากรทั้ง 2 แห่ง มีจำนวนใกล้เคียงกันมาก เขตการศึกษา 8 มีประชากร 4,550,986 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2518:1) กรุงเทพมหานคร มีประชากร 4,742,774 คน (กรมการปกครอง 2521 : 1-35)

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้วปัญหาคุณภาพที่แตกต่างกันของโรงเรียนระดับมัธยม มีส่วนในการจำกัดโอกาสการศึกษาต่อของนักเรียนได้มาก ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จะใช้ข้อทดสอบวิชาการคัดเลือกผู้เข้าเรียน แต่นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานั้นมาจากโรงเรียนมัธยมที่มีคุณภาพแตกต่างกันทั่วประเทศ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมในเขตเมืองมีคุณภาพทางวิชาการสูงกว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมในเขตชนบท (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 11) ดังนั้นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเมืองย่อมได้โอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนในเขตชนบท

จากปัจจัยการได้โอกาสดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาค้นคว้าความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการได้โอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้ที่อยู่ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่านและแม่ฮ่องสอน ซึ่งประชากรมีอาชีพเกษตรกรรม ทำป่าไม้ และอุตสาหกรรมภายในครอบครัว

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการแจ่มแจ้งของความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า และนักศึกษาปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ว่ามีลักษณะอย่างไร และมีความสอดคล้องต้องกันเพียงใด

ความมุ่งหมายเฉพาะ

การศึกษาเรื่องความต้องการในระดับอุดมศึกษามีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาการกระจายลักษณะสถานภาพของนักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ในเขตการศึกษา 8 ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าในเขตการศึกษา 8 ตามลักษณะสถานภาพที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าในเขตการศึกษา 8 ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาเรื่องการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการกระจายลักษณะสถานภาพของนักศึกษาปีที่ 1 ที่ได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาปีที่ 1 ที่ได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 แสดงให้เห็นภาพรวมของความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาใช้เป็นดัชนีประกอบ

การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย วางแผน และจัดการศึกษาให้สภาพการได้โอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาของประชากรกลุ่มต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ เช่น การกำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา การเพิ่มหรือลด
สาขาวิชาในสถาบันอุดมศึกษา การจัดสรรทุนการศึกษา การกำหนดจำนวนเพื่อรับเข้าศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังใช้ประกอบการแนะแนวศึกษาต่อในระดับอุดม
ศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

1. ประชากรเพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่

1.1 นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2521 ใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 8

1.2 นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) ปีการศึกษา
2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 8

1.3 นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 2 (ป.กศ.
ปีที่ 2) ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยครูที่อยู่ในเขตการศึกษา 8

1.4 นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง (ป.ปช.)
ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดกรมศิลปากรในเขตการศึกษา 8

2. ประชากรเพื่อศึกษาการได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่

2.1 นักศึกษาที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 (ป.วส.
ปีที่ 1) ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ที่ตั้ง
อยู่ในเขตการศึกษา 8

2.2 นักศึกษาที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 1
(ป.กศ. ชั้นสูงปีที่ 1) ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษา ที่ตั้งอยู่ใน

เขตการศึกษา 8

2.3 นักศึกษาที่กำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์

ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 8

2.4 นักศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยเอกชน
และมหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 8

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา เรื่องความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 เพศ

1.2 ประเภทของหลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า

1.3 อาชีพของบิดาและมารดา

1.4 รายได้ของบิดาและมารดา

1.5 ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา

1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา

2. ตัวแปรตาม

2.1 ความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา เรื่องการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1. เพศ

2. ประเภทของหลักสูตรที่จบการศึกษาระดับ ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า

3. อาชีพของบิดามารดา

4. รายได้ของบิดามารดา

5. ระดับการศึกษาของบิดามารดา

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ใน ปีการศึกษา 2521 มีสัดส่วนการกระจายตามลักษณะสถานภาพคล้ายคลึงกับสัดส่วน ในปีการศึกษา 2520

2. สัดส่วนของประชากรตามลักษณะสถานภาพในปี พ.ศ. 2521 มีลักษณะคล้ายคลึงกับสัดส่วนของประชากรที่ปรากฏจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการศึกษา หมายถึง ความประสงค์ที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่าในเขตการศึกษา 8 โดยพิจารณาจาก ความถี่ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. การได้โอกาส หมายถึง การได้ศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาของสถานศึกษา ในเขตการศึกษา 8 โดยพิจารณาจากความถี่ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการได้ โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
3. นักเรียน หมายถึง บุคคลที่กำลังเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าในสถานศึกษา ในเขตการศึกษา 8
4. นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังเรียนชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตการศึกษา 8
5. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หลักสูตรวิชาชีพ (ป.วช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา (ป.กศ.) และหลักสูตร ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง (ป.นศ.)
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพล หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ และการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันได้แก่ บิดามารดา เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ความยากง่ายในการเรียน จำนวน

ผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขาริชาชนัน ๆ โอกาสในการทำงาน

7. ม.ศ. 5 หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
8. ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ม.ศ. 5 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ป.กศ. ปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา ป.วช. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ป.ปช. หลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง
9. ระดับอุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาที่จัดต่อจากชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า
10. สถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 8 หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 8 จำแนกออกเป็น 3 ประเภท
 - 10.1 มหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 10.2 วิทยาลัยของรัฐ
 - 10.2.1 สังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรม น่าน
 - 2) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรม ลำปาง
 - 3) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคพายัพ
 - 10.2.2 สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาเขต 1
 - 2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาเขต 2
 - 3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาเขต 1

- 4) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาเขต 2
- 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ วิทยาเขต 1
- 6) วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ วิทยาเขต 2
- 7) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาเขต 1
- 8) วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาเขต 2

10.2.3 สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

- 1) วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- 2) วิทยาลัยครูลำปาง
- 3) วิทยาลัยครูเชียงราย

10.2.4 สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- 1) วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่

10.2.5 สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

- 1) วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

10.2.6 สังกัดกองวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

- 1) วิทยาลัยพยาบาลลำปาง

10.3 วิทยาลัยเอกชน

10.3.1 สังกัดกองวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย

- 1) วิทยาลัยพาณิชยเชียงใหม่

11. ปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา หมายถึง ขั้นต้นสุดของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ได้แก่

11.1 ปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

11.2 ป.กศ. ชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษา

11.3 ป.วส. ปีที่ 1 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษา

- 11.4 ปม.ช. ปีที่ 1 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์
- 11.5 ปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาล
12. เขตการศึกษา 8 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ ลำปาง
ลำพูน แม่ฮ่องสอน
13. สถานภาพ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของนักเรียน นักศึกษา และภาวะแวดล้อมด้าน
สังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพบิดามารดา ระดับการ
ศึกษาของบิดาและมารดา ภูมิอำเนาของบิดาและมารดา
14. ระดับการศึกษา คือ ระดับการศึกษาของนักเรียนที่กำลังเรียนและนักศึกษาที่เรียน
สำเร็จตามหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า
15. อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น
 - 15.1 รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ
 - 15.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 15.3 พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน
 - 15.4 เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว
 - 15.5 เกษตรกร กสิกร ประมง
 - 15.6 ท่างานบ้าน
16. รายได้ของบิดามารดา หมายถึง รายได้ต่อเดือนของบิดาและรายได้ต่อเดือนของ
มารดา โดยแบ่งได้ดังนี้
 - 16.1 ไม่มีรายได้
 - 16.2 รายได้ต่ำกว่า 500 บาท
 - 16.3 รายได้ระหว่าง 500 - 1,000 บาท
 - 16.4 รายได้ระหว่าง 1,001 - 2,000 บาท
 - 16.5 รายได้ระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท
 - 16.6 รายได้ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท

16.7 รายได้ระหว่าง 5,001 - 7,000 บาท

16.8 รายได้มากกว่า 7,000 บาท

17. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา โดยแบ่งออกดังนี้

17.1 ต่ำกว่า ป. 4

17.2 ป. 4

17.3 ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม

17.4 ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม

17.5 ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม หรือเทียบเท่า

17.6 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

17.7 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

17.8 สูงกว่าปริญญาตรี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ และการได้โอกาสศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษา

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพและวิชาการขั้นสูง เพื่อผลิตกำลังคนใน
สาขาวิชาการต่าง ๆ สนองความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย
ของรัฐ 2518 : 3-4) แต่ความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน ม.ศ. 5
หรือเทียบเท่า นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ดังผลงานวิจัยของ อีคดี้ (Eaddy.
1969 : 2958) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมใน
รัฐหลุยเซียน่า พบว่า นักเรียนเลือกอาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ นอกจากนี้
นั้นยังพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมากน้อยตามลำดับ คือ บิดามารดา เพื่อน บุคคลใน
อาชีพนั้น ๆ ญาติ บุคคลภายนอกโรงเรียน และ พระ ส่วนรายได้ของบิดามารดา เขาวนัปัญญา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกระดับอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนที่มีระดับ
เขาวนัปัญญาสูงจะสนใจเลือกอาชีพขั้นสูง และ สตรอง (Strong. 1943 : 746) ได้ศึกษา
ค้นคว้าพบเช่นกันว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายจะเลือกอาชีพตามความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ
แต่ละเพศจะเลือกอาชีพต่างกัน นักเรียนชายจะเลือกอาชีพที่โลดโผน นักเรียนหญิงจะเลือกอาชีพ
ที่ไม่โลดโผน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูกัน จุลทรัพย์ (ชูกัน จุลทรัพย์ 2509 : 58)
ได้สำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปีการศึกษา 2509 พบว่า นักเรียนชายเรียนวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด รองลงไป คือ เกษตร
และนักเรียนหญิงจะเลือกเรียนครูมากที่สุด รองลงไป คือ พยาบาล แต่ ถนอม อินทรกำเนิด
(ถนอม อินทรกำเนิด 2514 : 94-97) ได้ศึกษาคำนิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่า นักเรียนหญิงเลือกเรียน ครู มากที่สุดเช่นกัน

แต่นักเรียนชายเลือกเรียนเกษตรมากที่สุด รองลงไป คือ รัฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์
วิทยาศาสตร์ และในปีเดียวกัน สามารถ คงสตัย (สามารถ คงสตัย 2517 : 52) ได้
ศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2517 โดย
แยกความต้องการศึกษาของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลป์ออกจากกัน ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์ เลือกเรียนวิศวกรรมศาสตร์และรัฐศาสตร์มากที่สุด แต่แผนกศิลป์
เลือกเรียนอักษรศาสตร์มากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงแผนกวิทยาศาสตร์ เลือกเรียนวิทยาศาสตร์
พยาบาล และการศึกษามากที่สุด นักเรียนหญิงแผนกศิลป์เลือกเรียนพยาบาล นิติศาสตร์ และ
อักษรศาสตร์มากที่สุด เมื่อปี 2507 เทอดศักดิ์ รัตนมณี (เทอดศักดิ์ รัตนมณี 2507:39) ได้
สำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครสวรรค์ ปีการ
ศึกษา 2507 ได้ใช้ประชากรเป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาในชั้น ม.ศ. 4 และ ม.ศ. 5
สายสามัญในโรงเรียนรัฐบาล 2 โรงเรียน วิทยาลัย 2 โรงเรียน พบว่า นักเรียนชาย แผนก
วิทยาศาสตร์ เลือกเรียนวิศวกรรมศาสตร์มากเหมือนผลการวิจัยของ สามารถ คงสตัย แต่
นักเรียนหญิงแผนกวิทยาศาสตร์เลือกเรียนพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมากที่สุด และนักเรียนทั้งหญิง
และชายแผนกศิลป์เลือกเรียนครูมากที่สุด คิดเป็นนักเรียนชายร้อยละ 41.67 นักเรียนหญิงร้อยละ
45.00 ในการศึกษาแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 ของ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง
2513 : 125) พบว่า นักเรียนสายสามัญต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่าระดับต่ำกว่า
อุดมศึกษา และยังพบต่อไปอีกว่า นักเรียนที่เลือกเรียนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเรียน วิชา
การศึกษาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู เหตุที่นักเรียนเรียนต่อเพราะต้องการโอกาสที่จะร่ำรวย
และต้องการศึกษาให้เหมาะสมกับสติปัญญาของตนเอง ในการเลือกเรียนนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของ
ผู้ปกครองมากที่สุด รองลงไป คือ ครู และ เพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ ซูเปอร์ (Super.
1957 : 362) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความสนใจที่มีต่อการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนส่วนใหญ่
ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครอบครัว ต่อมา นิคโคลสัน (Nicholson. 1964 : 4549) ได้พบว่า
สิ่งที่มีอิทธิพลในการเลือกมหาวิทยาลัย คือ ค่าเล่าเรียน และ มีปีส (Meneese.1968:1048)
ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 1

มหาวิทยาลัยมีลิขสิทธิ์ปี จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกมหาวิทยาลัย คือ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ บรรยายภาศภายในมหาวิทยาลัยเป็นกันเอง คณาจารย์มหาวิทยาลัยมีวิชาการสูง ปริญาของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและการได้มีโอกาสไปเยี่ยมมหาวิทยาลัย ส่วนการเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนในประเทศไทยนั้น สมทรง สัตลาลักษณ์ (สมทรง สัตลาลักษณ์ 2508 : 60) พบว่า นักเรียนมัธยมภายในกรุงเทพมหานครต้องการเข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงไป คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

อาชีพรายได้ และระดับการศึกษาของบิดามารดา เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอย่างมาก สังผลงานวิจัยของ จุฬารัตน์ วรสุมนต์ (จุฬารัตน์ วรสุมนต์ 2515 : 58-59) ซึ่งได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพบริการ บิดามารดาจะจบ ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และมีรายได้ 2,000-2,500 บาท นักเรียนที่เลือกอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายได้ - 1,500-3,000 บาท นักเรียนที่เลือกอาชีพองค์การต่าง ๆ บิดามารดาจะจบชั้นปริญญาตรี รายได้ 4,000 บาทขึ้นไป นักเรียนที่เลือกอาชีพเทคโนโลยี บิดามารดาจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีรายได้ 2,000-2,500 บาท นักเรียนเลือกอาชีพกลางแจ้ง บิดามารดาจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีรายได้ 1,000 - 2,500 บาท นักเรียนเลือกอาชีพเกี่ยวกับวัฒนธรรม บิดามารดาจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีรายได้ตั้งแต่ 2,000-3,000 บาท และนักเรียนเลือกอาชีพศิลปะและการบันเทิง บิดามารดาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายได้ตั้งแต่ 1,500-3,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ คุก (Cook. 1967 : 799) ซึ่งพบว่า นักเรียนเลือกวิชาที่จะศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ในปีเดียวกัน คอลลาโซ (Collazo.1967 : 1534 - 1535) ได้วิจัยวางแผนการศึกษาต่อของเยาวชน ชาวเปอร์โตริโก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงจำนวน 514 คน จากโรงเรียน 10 แห่ง ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมภายในเมือง

และบิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการมักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิดามารดาประกอบอาชีพทางการเกษตรจะเลือกอาชีพระดับต่ำ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (กรมสามัญศึกษา 2509 : 11-12) ที่พบว่า อาชีพของบิดามารดามีผลต่อบุตร บิดามารดาของนักเรียนที่มีอาชีพทางการเกษตรและอาชีพรับจ้างเป็นกรรมกร ส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาต่ำ คือ ให้จบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-7 เท่านั้น ส่วนบิดามารดาของนักเรียนที่มีอาชีพค้าขาย หรือรับราชการ ส่วนใหญ่มุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูง และ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 161) พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพทางการเกษตรจะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ นอกจากนี้ ลีออน (Lyon, 1959-1957) ได้ศึกษาความแตกต่างของลักษณะการเลือกอาชีพในด้านประสบการณ์ แรงจูงใจ และองค์ประกอบทางบุคลิกภาพ จากกลุ่มประชากรนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัย แสตนฟอร์ด ปี 1956-1957 ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกอาชีพคล้ายคลึงกับอาชีพของบิดามารดา แต่ในปี 1957 ซูเปอร์ (Super, 1957 : 362) ได้สรุปข้อคิดเห็นไว้ว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีแนวโน้มมุ่งหวังในอาชีพสูงกว่าบิดามารดา ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอิทธิพลในการเลือกอาชีพจะเลือกอาชีพที่แตกต่างกับบิดามารดา

✓ มอร์ริสัน (Morrison, 1964 : 4549) ได้ศึกษาลักษณะบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับการเลือกสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่าระดับการศึกษาและวิชาชีพของบิดามารดาสูง นักเรียนจะเลือกเรียนมหาวิทยาลัยมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำ และมีวิชาชีพระดับไม่ชำนาญงาน (Unskilled Group) มีความต้องการเลือกเรียนพาณิชยการหรือเทคนิค ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ นิคโคลสัน (Nicholson, 1964 : 4549) ซึ่งพบว่า นักเรียนเลือกเรียนจูเนียร์คอลเลจ (Junior College) ในโรงพยาบาลส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาดำ ระดับวิชาชีพต่ำ (Non-professional)

นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็มีอิทธิพลต่อความต้องการการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามาก
 เอิร์ดแมน (Erdman. 1957 : 2497) ได้ทำการศึกษาและพบว่าแนวโน้มในการเลือกอาชีพนั้นมีความ
 แตกต่างกันไปตามระดับของสติปัญญา นักเรียนส่วนใหญ่จะรู้ว่าตนเองมีความสามารถในระดับ
 ไດก็จะเลือกเรียนและเลือกอาชีพตามความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

ในปี 1968 มอร์ริสัน (Morrison. 1964 : 4549) ได้ศึกษาลักษณะบางประการ
 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับการเลือกสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยม
 ศึกษาตอนปลายในรัฐไอโอวา ปีการศึกษา 1967 จำนวน 25,000 คน ผลการศึกษาพบว่า
 นักเรียนที่ได้คะแนน ITED (Iowa Tests of Educational Development) สูง มีอัตรา
 การเลือกเรียนมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปีสูงด้วย ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนน ITED ต่ำ จะเลือก
 เรียนเทคนิค และ ซีเคอร์ (Seeder. 1938 : 497-505) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ต่ำของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่
 ในระดับต่ำ แต่มีความสนใจต่อวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งอย่างแท้จริง จะมีโอกาสเข้าศึกษาต่อ ใน
 วิทยาลัยไ้มากกว่านักเรียนที่ไม่มีความสนใจในวิชาชีพใด ๆ

ในปี 2514 ถนอม อินทรกำเนิด (ถนอม อินทรกำเนิด 2514 : 94-97) ได้ศึกษา
 คำนิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่ากลุ่มนักเรียน
 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างร้อยละ 80-90 เลือกเรียนแพทย์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปได้แก่
 วิทยาศาสตร์และเกษตรศาสตร์ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 65-79 เลือกเรียน
 รัฐศาสตร์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปได้แก่ เกษตรและการศึกษา กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนร้อยละ 50-60 เลือกเรียนนิติศาสตร์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไป คือ รัฐศาสตร์ การศึกษา
 เศรษฐศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ หัตถิณี บุตราทิจ(หัตถิณี บุตราทิจ 2514:87-93)
 ที่ได้ศึกษาคำนิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือ และ สมุทร นุชนาก
 (สมุทร นุชนาก 2514 : 114) ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกเรียนแพทย์
 เป็นอันดับหนึ่ง ถัดมานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง และต่ำ มีค่านิยมใน

การศึกษาต่อไปนี้แตกต่างกัน คือ นิยมเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ นิติศาสตร์ และเกษตร ตามลำดับ

ในปี 2519 สมพงษ์ อภาพันธุ์ (สมพงษ์ อภาพันธุ์ 2519 : 110-111) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบ 1 (ค.ม.ส. 1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนนักเรียนชายหญิงทั้งหมด 620 คน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เลือกอาชีพที่ต้องอาศัยสติปัญญาชั้นสูง และเป็นอาชีพที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สนใจเลือกอาชีพเกษตรมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แบลคเบอร์น (Blackburn, 1975 : 4152) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพสูงและมีความปรารถนาในอาชีพสูง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พอสรุปได้ว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา คุณภาพและประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนกำลังเรียน ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการ อาทิ บิดามารดา เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ ความสนใจส่วนตัว

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ในแต่ละปีการศึกษามีนักเรียนที่สำเร็จชั้น ม.ศ. 5 และเทียบเท่าจำนวนมาก เกินกว่าร้อยละ 50 ต้องพลาดโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาริชาการและวิชาชีพชั้นสูง ต้องการผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูงและต้องใช้งบประมาณ ในการจัดการศึกษาสูงมากกว่าระดับอื่น ๆ พลังวันที่ 16 ตุลาคม 2516 มีการพูดถึงความเสมอภาคทางการศึกษากันมาก เมื่อหม่อมราชวงศ์ ศักุทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี จึงกำหนดนโยบายการศึกษา ดังคำแถลงนโยบายวันที่ 30 เมษายน 2519 ความว่า "จะสร้างระบบการศึกษาให้เป็นธรรมขึ้น ดำเนินการใช้การศึกษาที่มีพื้นฐานอยู่ที่การให้ความเสมอภาคทางการศึกษาและความเสมอภาคทางโอกาส..." ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามีมาก

ดังผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการได้โอกาสของนิสิตให้ J. มหาวิทยาลัยในประเทศไทยของเครฟท์ (Kraft, 1969 : 337) พบว่า

1. นักศึกษาที่อยู่ต่างจังหวัดมีโอกาสในการเข้าเรียนน้อยกว่านักศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่ผลการเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน
2. บุตรข้าราชการได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุด แต่บุตรเกษตรกรได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด
3. นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยจะ 500 บาท ได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ถึงร้อยละ 6 ของจำนวนผู้เข้าศึกษา
4. นักศึกษาเลือกเรียนมากที่สุดในคณะครุศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ส่วนคณะเกษตรศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีนักศึกษาน้อยที่สุด
5. บุตรข้าราชการและนักธุรกิจมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าบุตรเกษตรกร และลูกจ้าง

นอกจากนั้น เจเนกส์ (Jeneks, 1971 : 71) ได้ศึกษาค้นพบว่าผู้ที่ได้เรียนในโรงเรียนที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี จะมีความภาคภูมิใจในชาติสูง และมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในระดับสูงมากกว่าผู้ที่เรียนในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของยูเนสโก (UNESCO, 1961 : 5) พบว่า สถานศึกษาที่อยู่ในเมืองล้วนมากจะมีคุณภาพสูงกว่าสถานศึกษาที่อยู่ในชนบท ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษาในชนบทมักขาดครูที่มีคุณภาพ อุปกรณ์การสอนงบประมาณ แต่สถานศึกษาในเมืองมีทุกสิ่งดังกล่าวยกเว้น จากผลการสำรวจ แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างในด้านคุณภาพการศึกษาส่งผลต่อการได้โอกาสศึกษาต่อของนักเรียน ถึงแม้นักเรียนที่มีสติปัญญาและมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน หากได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่างกันก็จะได้โอกาสในการศึกษาต่างกัน และ โวลเฟิล (Wolfe, 1969 : 232) ได้พบว่า นักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพของโรงเรียนในระดับประถมและมัธยมศึกษา โดยเฉพาะที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณภาพของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจำกัดโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียน

ในปี 1969 ฟلود และ ฮัลเซย์ (Floud and Halsey, 1969 : 213) ได้ศึกษาการได้โอกาสศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าผู้ที่มีสติปัญญาในระดับเดียวกัน แต่อยู่ในสังคมที่แตกต่างกันจะได้โอกาสเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยต่างกัน ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะได้โอกาสเข้าศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า และ นิโคลัส เบนเนทท์ (นิโคลัส เบนเนทท์ 2515 : 14) ได้ทำการวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าโอกาสในการศึกษาต่อยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เคราสส์ (Krauss, 1964 : 868) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ กับกลุ่มเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง พบว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มฐานะเศรษฐกิจปานกลางมีแนวโน้มต้องการศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ในปี 1968 เปนา (Pena, อ้างจาก จันทนา เนติกร 2521 : 22) ได้ศึกษาอุปสรรคในการจัดการศึกษา และความไม่เท่าเทียมกันในการศึกษาของนักเรียน พบว่า มาจากความแตกต่างระหว่างภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ต่อมา ฮอลล์ (Hall, 1969 : 60-62) ได้วิจัยพบว่านักเรียนที่ไม่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคม (Socioeconomic Status) ในระดับต่ำจะได้รับความสำเร็จในการเรียนน้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จากรายงานของ ยูเนสโก (อ้างอิง ศรีเพ็ญ สุทธิพิทยากุล 2518 : 6) พบว่า สาเหตุที่ทำให้กลุ่มประชากรในทวีปเอเชีย 15 ประเทศ ซึ่งมีประชากร 130 ล้านคน มีจำนวนผู้อ่านหนังสือไม่ออกถึง 5 ใน 10 คน ซึ่งเกิดจากความยากจนและชนชั้นของสังคม และมีกำลังเงินไม่พอที่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในสังคมชั้นสูงจึงมีโอกาสได้ศึกษามากกว่าผู้ที่อยู่ในสังคมชั้นต่ำ จึงกล่าวได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัญหาอย่างหนึ่ง สำหรับการได้โอกาสศึกษาต่อของนักเรียน

ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดาเป็นปัจจัยอันหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษาต่อของบุตร ดังที่ เอลเดอร์ (Elder, 1965 : 85) ได้ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ต่อโอกาสทางการศึกษาของบุตร กล่าวคือ บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาระดับสูง บุตรก็มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญใจ เลอจันทร์ (ขวัญใจ เลอจันทร์ 2514 : 52) ซึ่งพบว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้ม

ที่ส่งบุตรให้ได้รับการศึกษาสูง และในปีเดียวกัน กิริ วรศิริ (กิริ วรศิริ 2513 : 14) ได้สำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนชนวนั้น บริเวณ "บ่อนัก" ตำบล ลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ถ้าบิดามีการศึกษาสูงและมีรายได้สูง บุตรหลายคนก็จะมี การศึกษาสูงด้วย ถ้าบิดามีการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพกรรมกร บุตรจะได้รับการศึกษาต่ำด้วย และยังพบอีกว่า บิดามีการศึกษาต่ำและมีรายได้สูง บุตรจะออกโรงเรียนกลางคันน้อย แต่ถ้าบิดา มีการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพกรรมกร บุตรจะออกโรงเรียนกลางคันสูง ส่วน ฮาร์บิสัน และ ไมเออร์ (Harbison and Myers, 1964 : 11) พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง บุตรจะมีการศึกษาต่อโดยไม่หยุดซ้ง และเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานหารายได้

เหตุผลเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดความแตกต่างทางการได้โอกาสทางการศึกษา ซึ่ง เวอร์ตส์ (Werts, 1968 : 41) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบโอกาสการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ของ นักศึกษาหญิงและชาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนปีที่ 1 จำนวน 127,125 คน เป็นชาย 76,015 คน และหญิง 51,110 คน โดยแยกศึกษาตามอาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนชายมีจำนวนมากกว่านักเรียนหญิง แต่ในพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักศึกษาชายและหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน
2. นักศึกษาชายและนักศึกษานักหญิงที่มีบิดามารดาจบการศึกษาระดับเดียวกัน มีจำนวน ใกล้เคียงกัน
3. ในกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จำนวนนักศึกษาชาย ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ถ้า นักศึกษาหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีอัตราการเข้าเรียนต่ำ กว่าชาย

วอลเฟิล (Wolfe, 1969 : 232) ได้พบว่า ก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สัดส่วนของนักเรียนชายที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่านักเรียนหญิงเป็นสัดส่วน 45 ต่อ 55 แต่ปรากฏว่า สัดส่วนที่เข้ามหาวิทยาลัยได้ ปรากฏว่า นักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง จาก

รายงานผลการวิจัยเรื่องโอกาสในการเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2517 - 2518 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 14) ส่วนหนึ่งพบว่า หญิงมีโอกาสเข้าศึกษาใกล้เคียงกับนักเรียนชาย คือ นักเรียนหญิงสอบได้ร้อยละ 42 ของจำนวนนักศึกษาที่สอบเข้าได้ทั้งหมด และพบว่า ถ้าเรียนสาขาแพทยศาสตร์ การศึกษา และสังคมศาสตร์ได้ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด สาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีนักเรียนหญิงเข้าเรียนได้ร้อยละ 80 ส่วนสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีนักเรียนหญิงเข้าเรียนได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2

จากการสรุปผลการศึกษาของ บริเมอร์ และ พอลลี (Brimer and Pauli, 1971:37) พบว่า ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้โอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วน โคลแมน (Coleman, 1968:7-22) ได้ศึกษาพบว่า ในสหรัฐอเมริกาความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา เพราะเกิดจากความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ และผิว และความไม่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจนี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีโอกาสที่จะได้ศึกษาสูงขึ้น จากรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ปีการศึกษา 2517 - 2518 (ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักนายกรัฐมนตรี 2519 : 9-12) พบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ ม.ศ. 5 และเทียบเท่าร้อยละ 90 ขึ้นไป สอบได้จำนวน 47 คน จากจำนวนผู้สมัคร 51 คน ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ ม.ศ. 5 และเทียบเท่าร้อยละ 70-74 สอบได้ 1,905 คน จากจำนวนผู้สมัคร 3,089 คน และผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 50-54 สอบได้เพียง 358 คน จากจำนวนผู้สมัคร 7,473 คน ซึ่งสรุปได้ว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ ม.ศ. 5 สูง จะได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้สูง ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ ม.ศ. 5 ต่ำ จะได้โอกาสเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาน้อยมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษา พอสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้โอกาสเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว คุณภาพของโรงเรียนที่นักเรียนจบมา สิ่งเหล่านี้ จะเป็นเครื่องกำหนดการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขต
การศึกษา 8 มีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบสนองตามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้
สุ่มตัวอย่างจากประชากรนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน และ
วิทยาลัยต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2521 ซึ่งมีประชากร 12,622 คน สุ่ม
ตัวอย่างให้ได้ 1,262 คน โดยรวบรวมจำนวนนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าตามประเภท
หลักสูตรและสังกัด จัดแบ่งได้เป็น 5 ประเภทดังนี้

1.1 ม.ศ. 5 สังกัดกรมสามัญศึกษามีนักเรียนจำนวน 5,459 คน สุ่มตัวอย่าง
ให้ได้จำนวน 546 คน

1.2 ม.ศ. 5 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีนักเรียน
จำนวน 2,141 คน สุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวน 214 คน

1.3 ป.กศ. ปีที่ 2 สังกัดกรมการฝึกหัดครู มีนักเรียนจำนวน 1,238 คน
สุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวน 123 คน

1.4 ป.วช. สังกัดกรมอาชีวศึกษา และสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีว
ศึกษา มีนักเรียนจำนวน 2,548 คน สุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวน 255 คน

1.5 ป.วช. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีนักเรียนจำนวน
1,198 คน สุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวน 116 คน

จากวิธีการสุ่มตัวอย่างดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่างความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ดังรายละเอียดในตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 แสดงรายชื่อโรงเรียน วิทยาลัย และจำนวนนักเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ เพื่อ
ศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หลักสูตร	สังกัด	โรงเรียน / วิทยาลัย	จังหวัด	จำนวนนักเรียน ที่สุ่มตัวอย่างได้ (คน)
ม.ศ. 5	กรมสามัญศึกษา	โรงเรียนวัดโนนชัยวิทย	เชียงใหม่	145
		โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย	ลำปาง	140
		โรงเรียนนาสารรัตน์	แพร่	82
		โรงเรียนลำนานบุญโอบุญรัตน์	ลำพูน	83
		โรงเรียนคำม่างราษฎร์สงเคราะห์	เชียงราย	58
		โรงเรียนแม่จันวิทยาคม	เชียงราย	25
		โรงเรียนสา	น่าน	46
ม.ศ. 5	คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย	เชียงใหม่	95
		โรงเรียนดาราวิทยาลัย	เชียงใหม่	71
		โรงเรียนน่านคริสเตียน	น่าน	15
ป.กศ.ปีที่ 2	กรมการฝึกหัดครู	วิทยาลัยครูเชียงราย	เชียงราย	123

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักสูตร	สังกัด	โรงเรียน / วิทยาลัย	จังหวัด	จำนวนนักเรียน ที่ร่วมตัวอย่างได้ (คน)
ป.ป.วช.	กรมอาชีวศึกษา และวิทยาลัย เทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรม ลำปาง	ลำปาง	61
		วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ วิทยาเขต 1	แพร่	59
		วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาเขต 2	เชียงราย	45
		โรงเรียนเทววิมลลำพูน	ลำพูน	92
ป.วช.	คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	โรงเรียนลำปางพณิชยการ	ลำปาง	105
		โรงเรียนพณิชยการแพร่	แพร่	14
รวม				1,262

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หลักสูตร	จำนวนนักเรียนที่ สุ่มตัวอย่างได้ (คน)	จำนวนนักเรียนที่ ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ม.ศ. 5	763	760	99.60
ป.กศ.	123	109	88.62
ป.วช.	376	372	98.33
รวม	1,262	1,241	98.33

2. ผู้ตอบแบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ ประชากร นักศึกษา ระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 ของสถานศึกษาในเขตการศึกษา 8 ตามสังกัดต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิยามศัพท์ ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงรายชื่อสถานศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

สังกัด	สถานศึกษา	จังหวัด	จำนวนประชากร นักศึกษา (คน)	จำนวนประชากร ที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	เชียงใหม่	1,920	584	30.42

ตาราง 3 (ต่อ)

สังกัด	สถานศึกษา	จังหวัด	จำนวนประชากร นักศึกษา (คน)	จำนวนประชากร ที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	ร้อยละ
วิทยาลัยของรัฐ	วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขต เกษตรกรรม น่าน	น่าน	154	142	92.20
	วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขต เกษตรกรรมลำปาง	ลำปาง	40	38	95.00
	วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขต เทคนิคพายัพ	เชียงใหม่	388	233	60.05
	วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่ วิทยาเขต 1	เชียงใหม่	30	27	90.00
	วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่ วิทยาเขต 2	เชียงใหม่	90	83	92.22
	วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย วิทยาเขต 1	เชียงราย	60	54	90.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สังกัด	สถานศึกษา	จังหวัด	จำนวนประชากร นักศึกษา (คน)	จำนวนประชากร ที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ (คน)	
วิทยาลัยของรัฐ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย	เชียงราย	29	25	86.21
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	แพร่	57	53	92.98
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	แพร่	58	53	91.38
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ลำปาง	56	50	89.29
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ลำปาง	30	27	90.00
	วิทยาลัยครูเชียงราย	เชียงราย	420	319	75.95
	วิทยาลัยครูเชียงใหม่	เชียงใหม่	676	524	77.51
	วิทยาลัยครูลำปาง	ลำปาง	500	294	58.80
	วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่	เชียงใหม่	529	329	62.19
	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	เชียงใหม่	35	33	94.29
	วิทยาลัยพยาบาลลำปาง	ลำปาง	70	70	100.00
วิทยาลัยเอกชน	วิทยาลัยพาณิชย	เชียงใหม่	437	402	91.99
รวม			5,599	3,445	61.53

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีวิธีสร้างตามลำดับดังนี้

1.1 คณะกรรมการโครงการวิจัยประสิทธิภาพการจัดการอุดมศึกษา ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.ลีเปนนท์ เกตุทัต เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สันลาวัฒน์ แผนกวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.เจอราร์ด ฟร่าย ผู้เชี่ยวชาญมูลนิธิฟอร์ด ดร.วราภรณ์ บารศิริ นักวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ นายเดชา ศรีพิพัฒน์กุล นักวิชาการกองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาโครงร่างแบบสอบถามของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาทำแบบสอบถาม

1.2 คณะผู้วิจัยประกอบด้วยนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คือ นายณิวัฒน์ กลียพฤกษ์ นายประจักษ์ บุญอารีย์ นายประทีป เล้ารัตนอารีย์ นายประธาน จินตสกุล นางประนอม สัมฤทธิ์สุวรรณ นายประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ นายพงษ์เพชร สังข์ศักดิ์ นางเพ็ญศรี โชติพันธ์ นายวิโรจน์ เอ็งสุโสภณ นางสมจิต ท้วพิทย์ และ นายสมหมาย เปี่ยมฤทธิศิลป์ และ คณะกรรมการโครงการวิจัยประสิทธิภาพการจัดการอุดมศึกษาทั้งหมด ได้ประชุมพิจารณาแบบสอบถาม และได้แยกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.3 คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปทดลองใช้ คือแบบสอบถามความต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 โรงเรียนนครพนมพิทยา และ โรงเรียนเทพศิลา ส่วนแบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ทดลองใช้กับนิสิต ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษาชั้น ป.วส.ปีที่ 1 วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน หลังการทดลองแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงและจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถามต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา

2.2 แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

เลือกศึกษาในสาขาวิชานั้น

3. ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ลักษณะคือ

3.1 แบบเลือกตอบ

ตัวอย่าง เพศ ชาย
..... หญิง

3.2 แบบเติมข้อความ

ตัวอย่าง ขณะนี้ท่านกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

การรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลสำหรับศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2521 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลสำหรับศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้าสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังเรียน

อยู่ในปีการศึกษา 2521 ทุกคนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยกำหนดนำไปปรับแบบสอบถามสินค้าของตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

- 1.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม
- 1.2 เปลี่ยนความถี่ เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
- 1.3 ทดสอบนัยสำคัญของสัดส่วน โดยใช้สูตร

$$Z = \frac{(P_1 - P_2)}{\sqrt{\frac{P_1 Q_1}{n_1} + \frac{P_2 Q_2}{n_2}}}$$

เมื่อ Z คือ คำนวณสำคัญของสัดส่วน

P_1 คือ สัดส่วนของกลุ่มที่ 1

P_2 คือ สัดส่วนของกลุ่มที่ 2

Q_1 คือ $1 - P_1$

Q_2 คือ $1 - P_2$

n_1 คือ จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากลุ่มที่ 1

n_2 คือ จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากลุ่มที่ 2

สัดส่วนของกลุ่มใด ๆ หรือค่า P ของกลุ่มใด ๆ = $\frac{\text{จำนวนผู้ต้องการศึกษาในกลุ่มนั้น}}{\text{จำนวนทั้งหมดในกลุ่มนั้น}}$

(อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 209)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม

2.2 เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

2.3 นำค่าร้อยละที่จำแนกตามสถานภาพมาเทียบกับค่าร้อยละของประชากรตาม

สถานภาพ เพื่อพิจารณาความเป็นธรรมของการได้โอกาสศึกษา

3. นำค่าร้อยละของความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษา ที่จำแนกตามสถานภาพมาเทียบกัน เพื่อพิจารณาสภาพความเหมาะสมของความต้องการศึกษา และการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- Z แทน คำนวณสำคัญของสถิติส่วน
- P แทน ค่าของสถิติส่วน
- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- n แทน จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การกระจายลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสถิติส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสถิติส่วนภายในกลุ่ม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของสถิติส่วน

ตอนที่ 4 การกระจายลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับเกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 7 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 8 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 1 การกระจายลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ชาย	365	222	60.82
หญิง	873	616	70.56

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 3 คน

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.56 และนักเรียนชายต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.82

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ม.ศ. 5	760	587	77.24
ป.กศ.	109	47	43.12
ป.วช.	372	205	55.11

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนชั้น ม.ศ. 5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 77.24 นักเรียนชั้น ป.วช. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 55.11 และนักเรียน ป.กศ. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 43.12

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	278	204	73.38
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	37	26	70.27
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	68	48	70.58
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	326	250	76.22
เกษตรกร กสิกร ประมง	445	270	60.67
ทำงานบ้าน	27	14	51.85

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 58 คน

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัวต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 76.22 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 73.38 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.58 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.27 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.67 และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบ้านต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 51.85

ตาราง 7 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	65	49	75.38
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	6	100.00
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	16	10	62.60
เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว	344	256	74.42
เกษตรกร กสิกร ประมง	396	243	61.36
ทำงานบ้าน	382	255	66.75

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 32 คน

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 100 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 75.38 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 74.42 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้านต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 66.75 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62.50 และนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 61.36

ตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	55	26	47.27
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	170	96	56.47
รายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท	269	172	63.94
รายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท	257	184	71.59
รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท	240	186	77.50
รายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท	98	78	79.59
รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท	32	24	75.00
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	25	21	84.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 95 คน

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 84.00 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 79.59 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 77.50 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 75.00 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 63.94 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 56.47 และนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 47.27

ตาราง 9 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม รายได้ต่อเดือนของมารดา

รายได้ต่อเดือนของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	286	126	65.03
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	266	162	60.90
รายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท	256	174	67.97
รายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท	148	110	74.32
รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท	113	90	79.65
รายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท	42	33	78.57
รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท	10	5	50.00
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	15	13	86.67

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 102 คน

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน ต้องการ
ศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 86.67 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท
ต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 79.65 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ระหว่าง
3,001-5,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 78.57 นักเรียนที่มารดา
มีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 74.32
นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ร้อยละ 67.97 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 65.03
นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.90
นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ร้อยละ 50.00

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. 4	89	65	66.32
ป. 4	529	323	61.05
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	144	94	65.28
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	284	208	74.24
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า	77	53	68.83
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	35	32	91.43
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	32	28	87.50
สูงกว่าปริญญาตรี	10	7	70.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 41 คน

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุดอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 91.43 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 87.50 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 73.24 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุดสูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.00 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 68.83 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุดต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 66.32 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 65.28 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงสุด ป. 4 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 61.05

ตาราง 11 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม
ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. 4	176	121	68.75
ป. 4	705	452	64.12
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	112	81	72.32
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	148	107	72.30
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า	44	38	86.36
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	13	11	84.62
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	11	8	72.73
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1	50.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 10 คน

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม หรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 86.36 นักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูงสุด อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 84.62 นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 72.73 นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงสุด ป. 7 ม. 3 เดิม ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 72.32 นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 72.30 นักเรียนที่มารดาการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 68.75 นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงสุด ป. 4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 64.12 นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงสุด สูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่ม

ตาราง 12 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนก
ตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย	733	64.75
วิทยาลัยของรัฐ	352	31.10
วิทยาลัยเอกชน	15	1.32
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	20	1.77
อื่น ๆ	12	1.06
รวม	1,132	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 109 คน

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนที่ต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 64.75 นักเรียนที่ต้องการศึกษาในวิทยาลัยของรัฐร้อยละ 31.10 นักเรียนที่ต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหงร้อยละ 1.77 นักเรียนที่ต้องการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนร้อยละ 1.32 และนักเรียนที่ต้องการศึกษาในที่อื่น ๆ ร้อยละ 1.06

ตาราง 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ
แพทยศาสตร์ พยาบาล	354	31.82
เกษตรศาสตร์	108	9.70
วิทยาศาสตร์	80	7.18
วิศวกรรมศาสตร์	39	3.51
จิตรศิลป์	38	3.41
กฎหมาย	36	3.23
สังคมศาสตร์	312	28.03
มนุษยศาสตร์	69	6.20
ศึกษาศาสตร์	77	6.92
รวม	1,113	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 128 คน

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล เป็นอันดับ 1 ร้อยละ 31.82 รองลงมาตามลำดับคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ร้อยละ 28.03 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ร้อยละ 9.70 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 7.18 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ร้อยละ 6.92 สาขาวิชามนุษยศาสตร์ร้อยละ 6.20 สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 3.15 สาขาวิชาจิตรศิลป์ร้อยละ 3.41 และสาขาวิชากฎหมายร้อยละ 3.23

ตาราง 14 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่
นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	จำนวน	ร้อยละ
ปีตามารดา	189	16.11
เพื่อนฝูง	4	0.34
ครูอาจารย์	10	0.85
ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ	39	3.33
ความยากง่ายในการเรียน	150	12.79
จำนวนผู้สอบเข้าสาขานั้น	89	7.59
โอกาสในการทำงาน	535	45.60
อื่น ๆ	157	13.39
รวม	1,173	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 68 คน

จากตาราง 14 แสดงว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดคือ โอกาสในการทำงาน ร้อยละ 45.60 รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ปีตามารดา ร้อยละ 16.11 ปัจจัยอื่น ๆ ร้อยละ 13.39 ความยากง่ายในการเรียนร้อยละ 12.79 จำนวนผู้สอบเข้าสาขานั้น ร้อยละ 7.59 ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ร้อยละ 3.33 ครูอาจารย์ ร้อยละ 0.85 และเพื่อนฝูง ร้อยละ 0.34

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ

	เพศ	ชาย	หญิง
เพศ	n	222	616
	N	365	873
	P	.608	.706
ชาย	.608		-3.285*
หญิง	.706		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 15 พบว่าสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกล่าวได้ว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดม
ศึกษา จำแนกตามหลักสูตร

	หลักสูตร	ม.ศ. 5	ป.กศ.	ป.วช.
หลักสูตร	n	587	47	205
	N	760	109	372
	P	.772	.431	.551
ม.ศ.	.772		7.478 *	7.367 *
ป.กศ.	.431			2.390 *
ป.วช.	.551			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 16 พบว่าสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดม
ศึกษาของนักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 ป.กศ. และ ป.วช. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกล่าวได้ว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตรต่างกันมีความต้องการศึกษาในระดับอุดม
ศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพบิดา	อาชีพ บิดา	รับราชการ	พนักงาน รัฐา	พนักงาน ลูกจ้างฯ	เจ้าของฯ	เกษตรกร	ทำ งานบ้าน
	n	204	26	48	250	270	14
	N	278	37	68	328	445	27
	P	.734	.703	.706	.762	.607	.518
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	.734		1.360	3.509	-0.856	3.902*	9.474*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	.703			-0.054	-2.601*	4.133*	1.924
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	.706				-2.388*	1.653	1.695
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	.762					6.672*	2.466*
เกษตรกร กสิกร ประมง	.607						0.899
ทำงานบ้าน	.518						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 17 พบว่าสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ มีความแตกต่างกับอาชีพพนักงานลูกจ้างบริษัทห้างร้าน และอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกับอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวและเกษตรกร กสิกร ประมง บิดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัทห้างร้าน มีความแตกต่างกับอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวมีความแตกต่างกับอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง และอาชีพทำงานบ้าน โดยความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ๆ สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของมารดา

	อาชีพ มารดา	รับราชการ ๓	พนักงาน รัฐ๓	พนักงาน ๓	เจ้าของ ๓	เกษตรกร ๓	ทำ งานบ้าน
อาชีพมารดา	n	49	6	10	256	243	255
	N	65	6	16	344	396	382
	P	.754	1.00	.625	.744	.614	.668
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	.754		.245	.975	.172	.170	1.434
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.00			.323	.256	.386	.332
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	.625				.965	.089	.348
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	.744					3.834*	2.261*
เกษตรกร กสิกร ประมง	.614						1.572
ทำงานบ้าน	.668						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 18 พบว่าสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว เกษตรกรและทำงานบ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวได้ว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว เกษตรกร และทำงานบ้าน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา

	รายได้ ของบิดา	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า 500	500- 1,000	1,001- 2,000	2,001- 3,000	3,001- 5,000	5,001- 7,000	มากกว่า 7,000
รายได้ของบิดา/เดือน	n	26	92	172	184	186	78	24	21
	N	55	170	269	257	240	98	32	25
	P	.473	.541	.644	.716	.767	.796	.750	.840
ไม่มีรายได้	.473		-.311	-.829	-3.303*	-4.016*	-4.076*	-1.214	-1.608
ต่ำกว่า 500 บาท	.541			-.218	-3.666*	-4.786*	-4.544*	-2.438*	-3.592*
500-1,000 บาท	.644				-1.772	-3.085*	-3.035*	-1.294	-2.472*
1,001-2,000 บาท	.716					-1.304	-1.616	-1.294	-2.471*
2,001-3,000 บาท	.767						-.592	.209	-.929
3,001-5,000 บาท	.796							.531	-.522
5,001-7,000 บาท	.750								-7.965*
มากกว่า 7,000 บาท	.840								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 19 พบว่า สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ แตกต่างกับรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน แตกต่างกับรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,000-7,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือนแตกต่างกับรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษ แตกต่างกับรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน และนักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้อื่น ๆ สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา

	อาชีพ มารดา	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า 500	501 1,000	1,001 2,000	2,001 3,000	3,001 5,000	5,001 7,000	มากกว่า 7,000
รายได้ของมารดา/เดือน	n	186	162	174	110	90	33	5	13
	N	286	266	256	148	113	42	10	15
	P	.650	.609	.680	.743	.796	.786	.500	.867
ไม่มีรายได้	.650		.994	-.308	-2.035*	-3.085*	-1.963*	1.970	-2.358*
ต่ำกว่า 500 บาท	.609			-1.846	-2.864*	-3.866*	-2.528*	.677	-2.784*
500-1,000 บาท	.680				-1.457	-1.936	-1.138	1.126	-2.055*
1,001-2,000 บาท	.743					-1.015	-.591	.591	-1.477
2,001-3,000 บาท	.796						.136	1.820	-1.790
3,001-5,000 บาท	.786							1.679	-.472
5,001-7,000 บาท	.500								-2.030*
มากกว่า 7,000 บาท	.867								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 20 พบว่า สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ แตกต่างกับรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-7,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน แตกต่างกับรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน มารดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน แตกต่างกับรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือนและนักเรียนที่มารดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มารดามีรายได้อื่นๆ สัดส่วนความต้องการในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

	การศึกษา ของบิดา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4	ป.7	ม.ศ.3	ม.ศ.5	อนุ ปริญา	ปริญา ตรี	สูงกว่า ปริญาตรี
การศึกษาสูงสุดของบิดา	n	65	323	94	208	53	32	28	7
	N	89	529	144	284	77	35	32	10
	P	.730	.611	.653	.732	.688	.914	.875	.700
ต่ำกว่า ป. 4	.730		2.346*	1.253	-.037	.594	-2.755*	-1.105	.197
ป. 4	.611			-1.001	-3.584*	-1.353	-5.831*	-4.244	-.608
ป.7 หรือ ม. 3 เติม	.653				-1.662	-.530	-4.223*	-3.143*	-.313
ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เติม	.732					.746	-3.357*	-2.231*	.217
ม.ศ.5ม.ศ.6หรือม.8เติม	.688						-3.184*	-2.373*	-.078
อนุปริญาหรือเทียบเท่า	.914							.518	1.397
ปริญาตรีหรือเทียบเท่า	.875								-.120
สูงกว่าปริญาตรี	.700								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 21 พบว่า สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 แตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่า ป. 4 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม แตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุดอนุปริญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่า ป. 4 ป. 4 ป. 7 หรือ ม. 3 เติม ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เติมหรือเทียบเท่า นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุดปริญาตรีหรือเทียบเท่า แตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป.7 หรือ ม. 3 เติม ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม ม.ศ.5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เติมหรือเทียบเท่า โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาอื่น ๆ สัดส่วนความต้องการในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา

	การศึกษา มารดา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4	ป.7+	ม.ศ.3+	ม.ศ.5+	อนุ ปริญญา	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
การศึกษาระดับสูงสุดของมารดา	n	121	452	84	107	38	11	8	1
	N	176	705	112	148	44	13	11	2
	P	.687	.641	.750	.723	.864	.846	.727	.500
ต่ำกว่า ป. 4	.687		1.168	-1.172	-.710	-2.838*	-1.499	-1.009	.527
ป. 4	.641			-2.437*	-1.757	-4.072*	-2.035*	-.635	.398
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	.750				.491	-1.731	-.888	.164	.702
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เดิม	.723					-2.224*	-1.154	-.029	.627
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เดิม	.864						.160	.261	1.019
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	.846							.710	.942
ปริญญาตรี	.727								.600
สูงกว่าปริญญาตรี	.500								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 22 พบว่าสัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 แตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เดิม มารดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 แตกต่างกับมารดาที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ม.ศ.5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมและอนุปริญญา และนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือเทียบเท่า โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาอื่น ๆ สัดส่วนความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การกระจายลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตาราง 23 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนก
ตามเพศ

เพศ	จำนวนนักศึกษาที่ ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ชาย	1700	49.35
หญิง	1745	50.65
รวม	3445	100.00

จากตาราง 23 แสดงว่านักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 50.65
นักศึกษาชายได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 49.35

ตาราง 24 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า

หลักสูตร	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ม.ศ. 5	1,713	49.75
ป.กศ.	494	14.35
ป.วช.	1,198	34.80
อื่น ๆ	37	1.10
รวม	3,442	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 3 คน

จากตาราง 24 แสดงว่านักศึกษาที่จบหลักสูตร ม.ศ. 5 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดร้อยละ 49.75 รองมาตามลำดับคือ นักศึกษาที่จบหลักสูตร ป.วช. ร้อยละ 34.80 นักศึกษาที่จบหลักสูตร ป.กศ. ร้อยละ 14.35 และนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุดเป็นผู้จบหลักสูตรอื่น ๆ ร้อยละ 1.10

ตาราง 25 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	850	26.34
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	129	3.99
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	159	4.92
เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว	983	30.46
เกษตรกร กสิกร ประมง	950	29.44
ทำงานบ้าน	156	4.85
รวม	3,227	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 218 คน

จากตาราง 25 แสดงว่านักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดร้อยละ 30.46 รองลงมาตามลำดับนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง ร้อยละ 29.44 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 26.34 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านร้อยละ 4.92 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบ้านร้อยละ 4.85 และนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 3.99

ตาราง 26 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	212	6.37
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	25	0.75
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	39	0.87
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	902	27.13
เกษตรกร กสิกร ประมง	655	19.70
ทำงานบ้าน	1,492	45.18
รวม	3,325	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 120 คน

จากตาราง 26 แสดงว่านักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้านได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 45.18 ของผู้ได้โอกาสทั้งหมด รองมาตามลำดับ นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 27.13 นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 19.70 นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 6.37 นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 0.87 และนักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด ร้อยละ 0.75

ตาราง 27 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	164	5.19
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	291	9.20
รายได้ 500-1,000 บาท	593	18.75
รายได้ 1,001-2,000 บาท	776	24.54
รายได้ 2,001-3,000 บาท	709	22.42
รายได้ 3,001-5,000 บาท	373	11.80
รายได้ 5,001-7,000 บาท	131	4.14
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	125	3.96
รวม	3,162	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 283 คน

จากตาราง 27 แสดงว่านักศึกษาที่บิดามีรายได้ 1,001-2,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับหนึ่งร้อยละ 24.54 รองลงมาตามลำดับบิดามีรายได้ 2,001-3,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 22.42 บิดามีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 18.75 บิดามีรายได้ 3,001-5,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 11.80 บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 9.20 บิดาไม่มีรายได้ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 5.19 บิดามีรายได้ 5,001-7,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 4.14 และนักศึกษาที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 3.96

ตาราง 28 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา

รายได้ต่อเดือนของมารดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	740	23.36
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	528	16.67
รายได้ 500-1,000 บาท	746	23.55
รายได้ 1,001-2,000 บาท	527	16.64
รายได้ 2,001-3,000 บาท	333	10.51
รายได้ 3,001-5,000 บาท	179	5.65
รายได้ 5,001-7,000 บาท	57	1.80
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	58	1.82
รวม	3,168	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 277 คน

จากตาราง 28 แสดงว่านักศึกษาที่มารดามีรายได้ 500-1,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับหนึ่งร้อยละ 23.55 รองลงมาตามลำดับมารดาไม่มีรายได้ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 23.36 มารดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 16.67 มารดามีรายได้ 1,001-2,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 16.64 มารดามีรายได้ 2,001-3,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 10.51 มารดามีรายได้ 3,001-5,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 5.65 มารดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาร้อยละ 1.82 และนักศึกษาที่มารดามีรายได้ 5,001-7,000 บาทต่อเดือนได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 1.80

ตาราง 29 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. 4	146	4.41
ป. 4	1,401	42.28
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	441	13.31
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	732	22.09
ม.ศ. 5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า	288	8.69
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	129	3.75
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	127	3.69
สูงกว่าปริญญาตรี	50	1.88
รวม	3,314	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 131 คน

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับหนึ่งร้อยละ 42.28 รองลงมาตามลำดับคือ ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิมร้อยละ 22.09 ป. 7 หรือ ม. 3 เดิมร้อยละ 13.31 ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม.8 เดิมหรือเทียบเท่าร้อยละ 8.69 ต่ำกว่า ป. 4 ร้อยละ 4.41 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 3.75 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 3.69 และนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 1.88

ตาราง 30 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. 4	327	9.78
ป. 4	1,982	59.27
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	430	12.86
ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิม	367	10.97
ม.ศ. 5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เดิมหรือเทียบเท่า	110	3.29
อนุปริญาโทหรือเทียบเท่า	72	2.15
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	50	1.50
สูงกว่าปริญญาตรี	6	0.18
รวม	3,344	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 101 คน

จากตาราง 30 แสดงว่านักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษา ป. 4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 59.27 รองลงมาตามลำดับคือ ป.7 หรือ ม.3 เดิม ร้อยละ 12.86 ม.ศ.3 หรือ ม.6 เดิม ร้อยละ 10.97 ต่ำกว่า ป. 4 ร้อยละ 9.78 ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า ร้อยละ 3.29 อนุปริญาโทหรือเทียบเท่าร้อยละ 2.15 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 1.50 และนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 0.18

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตาราง 31 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย	584	16.95
วิทยาลัยของรัฐ	2,459	71.38
วิทยาลัยเอกชน	402	11.67
รวม	3,445	100.00

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาประเภทสถาบันวิทยาลัยของรัฐมากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 71.38 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาประเภทสถาบันมหาวิทยาลัยมากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 16.95 และนักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาประเภทวิทยาลัยเอกชนน้อยที่สุด ร้อยละ 11.67

ตาราง 32 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		จำนวนรวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
แพทยศาสตร์ พยาบาล	109	6.57	203	12.96	312	9.68
เกษตรศาสตร์	129	7.78	30	1.92	159	4.93
วิทยาศาสตร์	27	1.63	267	17.05	294	9.12
วิศวกรรมศาสตร์	561	33.84	12	0.77	573	17.77
จิตรศิลป์	85	5.13	72	4.60	157	4.87
สังคมศาสตร์	188	11.34	335	21.39	523	16.22
มนุษยศาสตร์	22	1.33	55	3.51	77	2.39
ศึกษาศาสตร์	537	32.48	592	37.80	1,129	35.08
รวม	1,658	100.00	1,566	100.00	3,224	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 221 คน

ตาราง 32 แสดงว่านักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 35.08 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 17.77 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ร้อยละ 16.22 สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล ร้อยละ 9.68 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 9.12 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ร้อยละ 4.93 สาขาวิชาจิตรศิลป์ ร้อยละ 4.87 และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ร้อยละ 2.39

นักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากกว่านักศึกษาชาย ส่วนนักศึกษาชายได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากกว่านักศึกษาหญิง

ตาราง 33 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ของ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	จำนวนนักศึกษาที่ได้โอกาส	ร้อยละ
บิดามารดา	337	10.50
เพื่อนฝูง	73	2.27
ครูอาจารย์	50	1.56
ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ	98	3.05
ความยากง่ายในการเรียน	302	9.40
จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น	156	4.86
โอกาสในการทำงาน	1,596	49.71
อื่น ๆ	599	18.65
รวม	3,211	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 234 คน

จากตาราง 33 แสดงว่าโอกาสในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 49.71 ของปัจจัยทั้งหมด รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ ร้อยละ 18.65 บิดามารดา ร้อยละ 10.50 ความยากง่ายในการเรียน ร้อยละ 9.40 จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น ๆ ร้อยละ 4.86 ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ร้อยละ 3.05 เพื่อนฝูง ร้อยละ 2.27 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาน้อยที่สุดคือ ครูอาจารย์ ร้อยละ 1.56

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ
เกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าร้อยละของเพศของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กับค่าร้อยละของเพศของประชากร อายุตั้งแต่ 15-24 ปี ในภาคเหนือ

เพศ	ประชากร *		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
ชาย	42.00	2	49.35	2
หญิง	58.00	1	50.65	1
รวม	100.00	—	100.00	—

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่ว
ราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 113

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของเพศของประชากรในภาคเหนือกับนักศึกษาที่ได้
โอกาสศึกษา ปรากฏว่า ในภาคเหนือมีประชากรเพศหญิง อายุตั้งแต่ 15-21 ปี มากเป็นอันดับ 1
ร้อยละ 58.00 และนักศึกษาเพศหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย
ร้อยละ 50.65 และประชากรเพศชาย อายุตั้งแต่ 15-24 ปี มีมากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 42.00
และนักศึกษาเพศชายได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีมากเป็นอันดับ 2 ด้วย ร้อยละ 49.35

ตาราง 35 เปรียบเทียบค่าร้อยละของอาชีพบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กับค่าร้อยละของอาชีพของประชากรชายในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

อาชีพ	ประชากรชาย*		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
รับราชการ ข้าราชการบำนาญหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	5.61	5	30.33	2
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	12.10	2	4.92	4
เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว	9.23	3	30.46	1
เกษตรกร กสิกร ประมง	66.79	1	29.44	3
ทำงานบ้าน	6.27	4	4.85	5
รวม	100.00	-	100.00	-

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่ว
ราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 117-118

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของอาชีพบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา กับอาชีพ
ประชากรชายในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป พบว่า กลุ่มประชากรชายที่ประกอบอาชีพ
เกษตรกร กสิกร ประมง มีมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 66.79 แต่นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพ
เกษตรกร กสิกร ประมง ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 29.44 กลุ่มประชากรที่ประกอบ
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านมีมากเป็นอันดับ 2 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4 ร้อยละ
4.92 กลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว มีมากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ
9.23 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 30.46 กลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพทำงาน
บ้าน มีมากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 6.27 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 4.85 และ
กลุ่มประชากรภาคเหนือที่ประกอบอาชีพรับราชการ ข้าราชการบำนาญ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีน้อย
ที่สุด ร้อยละ 5.61 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 30.33

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าร้อยละของอาชีพมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของอาชีพของประชากรหญิงในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

อาชีพ	ประชากรหญิง*		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
รับราชการ ข้าราชการบำนาญ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.03	4	7.12	4
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	2.32	5	0.87	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว	14.42	3	27.13	2
เกษตรกร กสิกร ประมง	16.90	2	19.70	3
ทำงานบ้าน	62.31	1	45.18	1
รวม	100.00	—	100.00	—

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัชมณตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 117-118

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของอาชีพมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา กับค่าร้อยละของอาชีพของประชากรหญิงในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป พบว่า กลุ่มประชากรหญิง ที่ประกอบอาชีพทำงานบ้านจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 62.31 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 45.18 รองลงมาตามลำดับ กลุ่มประชากรหญิงประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง มากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 16.90 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 19.70 กลุ่มประชากรหญิงประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัวมากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 14.42 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 27.13 ประชากรหญิงประกอบอาชีพรับราชการ ข้าราชการบำนาญหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีมากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 4.03 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 ด้วย ร้อยละ 7.12 และกลุ่มประชากรหญิงประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านน้อยที่สุด ร้อยละ 2.32 บุตรได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุดด้วย ร้อยละ 0.87

ตาราง 37 เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละการศึกษาของประชากรชายในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา	ประชากร *		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
ต่ำกว่า ป. 4	17.30	2	4.41	6
ป. 4	77.05	1	42.28	1
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	1.69	4	13.31	3
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	2.66	3	22.09	2
ม.ศ.5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า	0.25	6	8.69	5
อนุปริญาขึ้นไป	1.05	5	9.32	4
รวม	100.00	—	100.00	—

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 115-116

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษากับค่าร้อยละระดับการศึกษาของประชากรชายในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป พบว่า กลุ่มประชากรชายในภาคเหนือ มีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 มากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 77.05 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 42.28 รองลงมาตามลำดับ กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 มากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 17.30 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 6 ร้อยละ 4.41 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิมมีมากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 2.66 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 22.09 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เดิมมีมากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 1.69 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 13.31 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุดอนุปริญาขึ้นไปมีมากเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 1.05 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.32 และกลุ่มประชากรชายมีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมมีน้อยที่สุด ร้อยละ 0.25 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 8.69

ตาราง 38 เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับค่าร้อยละระดับการศึกษาของประชากรหญิงในภาคเหนือ อายุ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา	ประชากร *		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
ต่ำกว่า ป. 4	22.44	2	9.78	4
ป. 4	75.78	1	59.27	1
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	0.55	4	12.86	2
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	0.75	3	10.97	3
ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า	0.22	6	3.29	6
อนุปริญญาขึ้นไป	0.26	5	3.83	5
รวม	100.00	—	100.00	—

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงาน
ทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 115-116

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา กับค่าร้อยละระดับการศึกษาของประชากรหญิงในภาคเหนืออายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป พบว่า กลุ่มประชากรหญิงในภาคเหนือมีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 มากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 75.78 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 59.27 รองลงมาตามลำดับ กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 มากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 22.44 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.78 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิมมีมากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 0.75 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3 ด้วย ร้อยละ 10.97 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เดิมมีมากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 0.55 นักศึกษาได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 12.86 กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาสูงสุดอนุปริญญาขึ้นไปมีมากเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 0.26 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 5 ด้วย ร้อยละ 3.83 และกลุ่มประชากรหญิงมีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่ามีน้อยที่สุด ร้อยละ 0.22 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วย ร้อยละ 3.29

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของบิดามารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาส
ศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของประชากรใน
ภาคเหนือ

รายได้ต่อเดือน	ประชากร		นักศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	75.00	1	48.36	2
สูงกว่า 1,000 บาท	25.00	2	51.64	1
รวม	100.00	—	100.00	—

* ที่มา : กองวางแผนประชากรและกำลังคน , สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ สถิติและสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ
ที่ 4 ด้านประชากร กำลังคนและการมีงานทำสำหรับประชาชน 2520
หน้า 112

จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของบิดามารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาส
ศึกษาในระดับอุดมศึกษากับค่าร้อยละรายได้ต่อเดือนของประชากรในภาคเหนือ พบว่า กลุ่ม
ประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ในภาคเหนือมีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 75.00
บุตรได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด ร้อยละ 48.36 และกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่อ
เดือนสูงกว่า 1,000 บาท ในภาคเหนือมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.00 บุตรได้โอกาสศึกษา
ในระดับอุดมศึกษามาก ร้อยละ 51.64

ตอนที่ 7 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตาราง 40 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับค่าร้อยละ
ของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม เพศ

เพศ	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ชาย	222	26.49	2	1,700	49.35	2
หญิง	616	73.51	1	1,745	50.65	1
รวม	838	100.00	-	3,445	100.00	-

จากตาราง 40 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1
ร้อยละ 73.51 และได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 50.65 ส่วน
นักเรียนชายต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 26.49 และได้โอกาสศึกษาร้อยละ 49.35
ด้วย

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ม.ศ. 5	587	69.96	1	1,713	49.75	1
ป.กศ.	47	5.61	3	494	14.35	3
ป.วช.	205	24.43	2	1,198	34.80	2
อื่น ๆ	-	-	-	37	1.10	4
	839	100.00	-	3,442	100.00	-

จากตาราง 41 แสดงว่านักเรียนชั้น ม.ศ. 5 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 69.96 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 49.75 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนหลักสูตร ป.วช. ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 24.43 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 34.80 นักเรียนหลักสูตร ป.กศ. ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 5.61 และได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 ด้วย ร้อยละ 14.35 และนักเรียนหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.10

ตาราง 42 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	204	25.12	3	850	26.34	3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	3.20	5	129	3.99	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	48	5.91	4	159	4.92	4
เจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วน	250	30.39	2	983	30.46	1
เกษตรกร กสิกร ประมง	270	33.25	1	950	29.44	2
ทำงานบ้าน	14	2.13	6	156	4.85	5
รวม	812	100.00	-	3,227	100.00	-

จากตาราง 42 แสดงว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 33.25 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 29.44 รองลงมาตามลำดับ บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วน ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 30.39 ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 30.46 บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 25.12 ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 26.34 บิดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 5.91 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4 ด้วย ร้อยละ 4.92 บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 3.20 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 6 ร้อยละ 3.99 และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบ้านต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 6 ร้อยละ 2.13 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 5 ร้อยละ 4.85

ตาราง 43 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	นักเรียนที่ต้องการการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ	19	5.98	4	212	6.37	4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	0.73	6	25	0.75	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	10	1.22	5	39	0.87	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วนตัว	256	31.25	1	902	27.13	2
เกษตรกร กสิกร ประมง	243	29.67	3	655	19.70	3
ทำงานบ้าน	255	31.24	2	1,492	45.18	1
รวม	819	100.00	-	3,325	100.00	-

จากตาราง 43 แสดงว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 31.25 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 27.13 รองลงมาตามลำดับ มารดาประกอบอาชีพแม่บ้านต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 31.24 ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 45.18 มารดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 29.67 มารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญต้องการศึกษา มากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 5.98 มารดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้านต้องการศึกษา เป็นอันดับ 5 ร้อยละ 1.22 มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาเป็นอันดับ 6 ร้อยละ 0.73 ได้โอกาสศึกษาตามลำดับ ดังนี้ 3, 4, 5, 6 ร้อยละ 19.70, 6.37, 0.87 และ 0.75

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ไม่มีรายได้	26	3.30	6	164	5.19	6
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	96	12.20	4	291	9.20	5
รายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท	172	21.86	3	593	18.75	3
รายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท	184	23.38	2	776	24.54	1
รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท	180	23.63	1	709	22.42	2
รายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท	78	9.91	5	373	11.80	4
รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท	24	3.05	7	131	4.14	7
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	21	2.67	8	125	3.96	8
รวม	787	100.00	-	3,162	100.00	-

จากตาราง 44 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 23.63 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 22.42 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่บิดามีรายได้ 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 23.38 ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 24.52 นักเรียนที่บิดามีรายได้ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาท ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับที่ 4 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 5 นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 6 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 7 และนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 8 คือร้อยละ 21.86, 12.20, 9.91, 3.30, 3.05 และ 2.67 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3, 5, 4, 6, 7 และ 8 คือร้อยละ 18.75, 9.20, 11.80, 5.19, 4.14 และ 3.96

ตาราง 45 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา

รายได้ต่อเดือนของมารดา	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ไม่มีรายได้	196	24.06	1	740	23.36	2
รายได้ต่ำกว่า 500 บาท	162	20.96	3	528	16.67	3
รายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท	174	22.51	2	746	23.55	1
รายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท	110	14.23	4	527	16.64	4
รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท	90	11.77	5	333	10.51	5
รายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท	33	4.27	6	179	5.65	6
รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท	5	0.65	8	57	1.80	8
รายได้มากกว่า 7,000 บาท	13	1.55	7	58	1.82	7
รวม	773	100.00	-	3,168	100.00	-

จากตาราง 45 แสดงว่านักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 24.06 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 23.36 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่มารดา มีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 22.51 แต่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 23.55 นักเรียนที่มารดา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาท ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท มากกว่า 7,000 บาท และรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษากเป็นอันดับ 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 หรือร้อยละ 20.96, 14.23, 11.77, 4.27, 1.55 และ 0.65 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับและร้อยละดังต่อไปนี้ 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 , 16.67, 16.64, 10.51, 5.65, 1.82 และ 1.80

ตาราง 46 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ต่ำกว่า ป. 4	26	3.30	6	146	4.41	5
ป. 4	96	12.20	4	1,401	42.28	1
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	172	21.86	3	441	13.31	3
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม	184	23.38	2	732	22.09	2
ม.ศ.5ม.ศ.6หรือม.8เดิมหรือเทียบเท่า	186	23.63	1	288	8.69	4
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	78	9.40	5	129	3.75	6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	24	3.05	7	127	3.69	7
สูงกว่าปริญญาตรี	21	2.18	8	50	1.88	8
รวม	787	100.00	-	3,344	100.00	-

จากตาราง 46 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ.5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่าต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 23.63 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 8.69 รองลงมาตามลำดับคือบิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิม ป.7 หรือ ม.3 เดิม ป.4 อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี คือร้อยละ 23.38, 21.86, 12.20, 9.40, 3.30, 3.05 และ 2.18 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 2, 3, 1, 6, 5, 7 และ 8 คือร้อยละ 22.09, 13.31, 42.28, 3.75, 4.41, 3.69 และ 1.88

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา	นักเรียนที่ต้องการศึกษา			นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา		
	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
ต่ำกว่า ป. 4	186	24.06	1	327	9.78	4
ป. 4	162	20.96	3	1,982	59.27	1
ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม	174	22.51	2	430	12.86	2
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เดิม	110	14.23	4	367	10.97	3
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เดิมหรือเทียบเท่า	90	11.64	5	110	3.29	5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	33	4.27	6	72	2.15	6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	0.64	8	50	1.50	7
สูงกว่าปริญญาตรี	13	1.69	7	6	0.18	8
รวม	773	100.00	-	3,344	100.00	-

จากตาราง 47 แสดงว่านักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 24.06 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.78 รองลงมาตามลำดับ มารดามีระดับการศึกษา ป.7 หรือ ม.ศ. 3 เดิม ป.4 ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิม ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เดิมหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 คือร้อยละ 22.51, 20.96, 14.23, 11.64, 4.27, 1.69 และ 0.64 ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับดังนี้ 2, 1, 3, 5, 6, 7 และ 8 คือร้อยละ 12.86, 59.27, 10.97, 3.29, 2.15, 1.50 และ 0.18

ตอนที่ 8 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตาราง 48 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา	นักเรียนที่ต้องการการศึกษา		นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
มหาวิทยาลัย	64.75	1	16.95	2
วิทยาลัยของรัฐ	31.10	2	71.38	1
วิทยาลัยเอกชน	1.32	4	11.67	3
มหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง	1.77	3	-	-
อื่น ๆ	1.06	5	-	-
รวม	100.00	-	100.00	-

จากตาราง 48 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 64.75 ได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 16.95 นักเรียนต้องการศึกษาในวิทยาลัยของรัฐมากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 31.10 ได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยของรัฐเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 71.38 นักเรียนที่ต้องการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนมากเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 1.32 ได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยเอกชนเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 11.67 นักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่งและที่อื่น ๆ เป็นอันดับ 3 และ 5

ตาราง 49 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	นักเรียนที่ต้องการการศึกษา		นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
แพทยศาสตร์ พยาบาล	31.82	1	9.68	4
เกษตรศาสตร์	9.70	3	4.93	6
วิทยาศาสตร์	7.18	4	9.12	5
วิศวกรรมศาสตร์	3.51	7	17.77	2
จิตรศิลป์	3.41	8	4.87	7
กฎหมาย	3.23	9	-	-
สังคมศาสตร์	28.03	2	16.22	3
มนุษยศาสตร์	6.20	6	2.39	8
ศึกษาศาสตร์	6.92	5	35.08	1
รวม	100.00	-	100.00	-

จากตาราง 49 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล เป็นอันดับ 1 ร้อยละ 31.82 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.68 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนต้องการศึกษาสาขา สังคมศาสตร์ ร้อยละ 28.03 เกษตรศาสตร์ ร้อยละ 9.70 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 7.18 ศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 6.92 มนุษยศาสตร์ ร้อยละ 6.20 วิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 3.51 จิตรศิลป์ ร้อยละ 3.41 และกฎหมาย ร้อยละ 3.23 เป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3, 6, 5, 1, 8, 2, 7 คือร้อยละ 16.22, 4.93, 9.12, 35.08, 2.39, 17.77, 4.87 และนักเรียนที่ต้องการศึกษากฎหมายไม่ได้โอกาสศึกษา

ตาราง 50 เปรียบเทียบค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	นักเรียนที่ต้องการศึกษา		นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
บิดามารดา	16.11	2	10.50	3
เพื่อนฝูง	0.34	8	2.27	7
ครูอาจารย์	0.85	7	1.56	8
ความเมตตาจากทางอาชีพ	3.33	6	3.05	6
ความยากง่ายในการเรียน	12.79	4	9.40	4
จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น	7.59	5	4.86	5
โอกาสในการทำงาน	45.60	1	49.71	1
อื่น ๆ	13.39	3	18.65	2
รวม	100.00	-	100.00	-

ตาราง 50 แสดงว่าโอกาสในการทำงานมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 45.60 และโอกาสในการทำงานมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1 ด้วย ร้อยละ 49.71 รองลงมาตามลำดับ บิดามารดามีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา อันดับ 2 ร้อยละ 16.11 และมีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษา อันดับ 3 ร้อยละ 10.50 ปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา อันดับ 3 ร้อยละ 13.39 และมีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษา อันดับ 2 ร้อยละ 18.65 ความยากง่ายในการเรียนมีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา อันดับ 4 ร้อยละ 12.79 และมีอิทธิพลต่อการได้โอกาสเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.40 จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้า

สาขาวิชานั้นมีอิทธิพลต่อความต้องการการศึกษา อันดับ 5 ร้อยละ 7.59 และมีอิทธิพลต่อการได้
 โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 5 ด้วย ร้อยละ 4.86 ความมีหน้ามีตาทางอาชีพมีอิทธิพลต่อความต้องการ
 ศึกษาเป็นอันดับ 6 มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 6 ด้วย ร้อยละ 3.05 ครู
 อาจารย์มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาเป็นอันดับ 7 ร้อยละ 0.85 มีอิทธิพลต่อการได้โอกาส
 ศึกษาเป็นอันดับ 8 ร้อยละ 1.56 และเพื่อนฝูงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขา
 วิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษา น้อยที่สุดเป็นอันดับ 8 ร้อยละ 0.34 มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
 เลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 7 ร้อยละ 1.56

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการแจกแจงของความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า และนักศึกษาปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ว่ามีลักษณะอย่างไร และมีความสอดคล้องต้องกันเพียงใด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ นักเรียนชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 1,241 คน โดยการสุ่มจากนักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า
2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ ประชากร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 3,445 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษา

ในสาขานั้น

2. แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาในสาขานั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม

1.2 เปรียบเทียบความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

1.3 ทดสอบนัยสำคัญของสัดส่วน โดยใช้ Z-Test

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม

2.2 เปรียบเทียบความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

2.3 นำค่าร้อยละที่ได้จากการจำแนกตามสถานภาพเทียบกับค่าร้อยละของประชากรตามสถานภาพ

3. นำค่าร้อยละของความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาที่จำแนกตามสถานภาพมาเปรียบเทียบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกระจายลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

1.1 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชาย คือร้อยละ

70.56 และ 60.82

- 1.2 นักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าที่กำลังศึกษาในหลักสูตรต่างกัน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างกัน นักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนหลักสูตร ป.วช. และ ป.กศ. คือร้อยละ 77.24 55.11 และ 43.12
- 1.3 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างกัน นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วน ต้องการศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 76.22 รองลงมาตามลำดับคือรับราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร ทหาร ประมง ร้อยละ 73.38 70.58 70.27 60.67 และนักเรียนที่บิดาทำงานบ้าน ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 51.85
- 1.4 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพต่างกันต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 100 รองลงมาตามลำดับคือรับราชการ เจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วน ทำงานบ้าน พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ร้อยละ 75.38 74.42 66.75 62.50 และนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เกษตรกร ทหาร ประมง ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 61.36
- 1.5 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเดือนต่างกันต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างกัน นักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษามากที่สุดคือ ร้อยละ 84.00 รองลงมาตามลำดับคือรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท 2,001-3,000 บาท 5,001-7,000 บาท 1,001-2,000 บาท 500 - 1,000 บาท ต่ำกว่า 500 บาท ร้อยละ 79.59 77.50 75.00 71.59 63.94 56.47 และนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 47.27
- 1.6 นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างกัน นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 86.67 รองลงมาตามลำดับคือรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท

3,001-5,000 บาท 1,001-3,000 บาท 500-1,000 บาท ไม่มี
รายได้ รายได้ต่ำกว่า 500 บาท ร้อยละ 79.65 78.57 74.32
67.97 65.03 60.90 และนักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง
5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 50.00

1.7 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน ต้องการศึกษาในระดับอุดม
ศึกษาต่างกัน นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
ต้องการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 91.43 รองลงมาตามลำดับคือปริญญาตรี
หรือเทียบเท่า ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม สูงกว่าปริญญาตรี ม.ศ. 5
ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิม ต่ำกว่า ป.4 ร้อยละ 87.50 73.24
70.00 68.83 66.32 65.28 และนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา
สูงสุด ป. 4 ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 61.05

1.8 นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกัน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ต่างกัน นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8
เดิมหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 86.36 รองลงมา
ตามลำดับคืออนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ป.7 หรือ
ม.3 เดิม ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิม ต่ำกว่า ป.4 และ ป.4 ร้อยละ
84.62 72.73 72.32 72.30 68.75 64.12 และนักเรียนที่
มารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ
50.00

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา โดยพิจารณาส่วนภายในกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

2.1 นักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละ
ประเภทต่างกัน นักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุดคือร้อยละ
64.75 รองลงมาตามลำดับคือวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
วิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 31.10 1.77 1.32 นักเรียนต้องการ
ศึกษาในสถาบันประเภทอื่นน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.06

- 2.2 นักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาแต่ละสาขาวิชาต่างกัน นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลมากที่สุด คือร้อยละ 31.82 รองลงมาตามลำดับคือสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิจิตรศิลป์ ร้อยละ 28.03 9.70 7.18 6.92 6.20 3.51 3.41 นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชากฎหมายน้อยที่สุด คือร้อยละ 3.23
- 2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือ โอกาสในการทำงาน ร้อยละ 45.60 รองลงมาตามลำดับคือมีความสะดวกอาชีพอื่น ๆ ความยากง่ายในการเรียน จำนวนผู้สอบเข้าสาขาวิชาได้ ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ครูอาจารย์ ร้อยละ 16.11 13.39 12.79 7.59 3.33 0.85 และเพื่อนฝูง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.34

3. เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน สรุปได้ดังนี้

- 3.1 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชาย
- 3.2 นักเรียนที่เรียนหลักสูตรต่างกันต้องการศึกษาแตกต่างกัน นักเรียน ม.ศ.5 ต้องการศึกษามากกว่านักเรียน ป.วช. และ ป.กศ. นักเรียน ป.วช. ต้องการศึกษามากกว่า ป.กศ.
- 3.3 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทหรือห้างร้าน เกษตรกร กสิกร ประมง และทำงานบ้าน นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัท

ห้างร้าน เกษตรกร กสิกร ประมง และทำงานบ้าน นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ส่วนนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.4 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง และทำงานบ้าน ส่วนนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ต้องการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.5 นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-7,000 บาท และรายได้มากกว่า 7,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท และรายได้มากกว่า 7,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท และนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้ระดับอื่น ต้องการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.6 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท รายได้มากกว่า 7,000 บาท และมากกว่ารายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท นักเรียนที่มารดาามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือนต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท และรายได้มากกว่า 7,000 บาท นักเรียนที่มารดาามีรายได้

ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่
มารดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท และนักเรียนที่มารดามีรายได้มาก
กว่า 7,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่มารดามี
รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาทต่อเดือน ส่วนนักเรียนที่มารดามี
รายได้ระดับอื่น ๆ ต้องการศึกษามากน้อยแตกต่างกัน

- 3.7 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 และน้อยกว่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เติม ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี ส่วนนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาอื่น ๆ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน
- 3.8 นักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม นักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 4 ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม และ ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เติมหรือเทียบเท่า และนักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เติม หรือเทียบเท่า ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เติม ส่วนนักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ต้องการศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. การกระจายลักษณะสภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

- 4.1 นักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักศึกษาชาย คือ ร้อยละ 50.65 และ 49.35
- 4.2 นักศึกษาที่จบหลักสูตร บ.ศ.5 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 49.75 รองลงมา ได้แก่ หลักสูตร ป.วช. และ ป.กศ. คือ ร้อยละ 34.80 และ 14.35 ส่วนนักเรียนที่จบหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.10
- 4.3 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 30.46 รองลงมาตามลำดับ นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง รับราชการหรือข้าราชการ บำนาญ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ทำงานบ้าน คือร้อยละ 29.44 26.34 9.92 6.85 และนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 3.99
- 4.4 นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้าน ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 45.18 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว เกษตรกร กสิกร ประมง รับราชการ หรือข้าราชการบำนาญ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน คือร้อยละ 27.13 19.70 6.37 0.87 และนักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.75
- 4.5 นักศึกษาที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 24.54 รองลงมาตามลำดับ นักศึกษาที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน 500-1,000 บาท 3,001-5,000 บาท รายได้ต่ำกว่า 500 บาท ไม่มีรายได้ 5,001-7,000 บาท คือร้อยละ 22.42 18.75 11.80 9.20 5.19

- 4.14 และนักศึกษาที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดคือร้อยละ 3.96
- 4.6 นักศึกษาที่มารดา มีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 23.55 รองลงมาตามลำดับ นักศึกษาที่มารดาไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 500 บาท 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท รายได้มากกว่า 7,000 บาท คือร้อยละ 23.36 16.67 16.64 10.51 5.65 1.82 และนักศึกษาที่มารดา มีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.80
- 4.7 นักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ป.4 ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 42.28 รองลงมาตามลำดับ นักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 3 หรือ ม.6 เดิม ป.7 หรือ ม.3 เดิม ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม.8 เดิม ต่ำกว่า ป.4 อนุปริญาตรหรือเทียบเท่า ปริญาตรหรือเทียบเท่า คือร้อยละ 22.09 13.31 8.69 4.41 3.75 3.69 และนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญาตร ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.88
- 4.8 นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ป.4 ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 59.27 รองลงมาตามลำดับ นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงสุด ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ม.ศ.3 หรือ ม. 6 เดิม ต่ำกว่า ป. 4 ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า อนุปริญาตรหรือเทียบเท่า ปริญาตรหรือเทียบเท่า คือร้อยละ 12.86 10.97 9.78 3.29 2.15 1.50 และนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญาตร ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.18

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

- 5.1 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทวิทยาลัยของรัฐมาก

ที่สุด คือ ร้อยละ 71.38 รองลงมา ได้แก่ มหาวิทยาลัย คือ ร้อยละ 17.38 และนักศึกษาได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทวิทยาลัยเอกชนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 11.67

- 5.2 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากที่สุด คือ ร้อยละ 35.08 รองลงมาตามลำดับ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาล วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศิลป์ คือ ร้อยละ 17.77 16.22 9.68 9.12 4.39 4.87 และนักศึกษาได้โอกาสศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.39

- 5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา มากที่สุด คือ โอกาสในการทำงาน ร้อยละ 49.71 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ มีความสะดวก ความยากง่ายในการเรียน จำนวนผู้สอบคัดเลือก เข้าสาขาวิชานั้น ความบันเทิงมีค่าทางอาชีพ เพื่อนฝูง คือ ร้อยละ 18.65 10.50 9.40 4.86 3.05 2.27 ตามลำดับ และครูอาจารย์เป็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.56

6. เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับ เกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

- 6.1 กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 15-24 ปี มีเพศหญิง ร้อยละ 58.00 เพศชาย ร้อยละ 42.00 ซึ่งสัมพันธ์กับนักศึกษหญิงที่ได้โอกาสศึกษา ร้อยละ 50.65 นักศึกษาชายได้โอกาสศึกษา ร้อยละ 49.35
- 6.2 กลุ่มประชากรชายประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง มากที่สุด ร้อยละ 66.79 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 29.44 รองลงมาตามลำดับ ประชากรชายประกอบอาชีพ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน เจ้าของ

- หรือผู้ประกอบกิจส่วนตัว ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือทำงานบ้าน คือร้อยละ 12.10
 9.23 6.27 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพดังกล่าวได้โอกาส ร้อยละ 4.92
 30.46 4.85 และประชากรชายประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาล น้อย
 ที่สุด ร้อยละ 5.61 นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาลได้
 โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 30.33
- 6.3 กลุ่มประชากรหญิงไม่ประกอบอาชีพ หรือทำงานบ้านมากที่สุด คือร้อยละ 62.31
 นักศึกษาที่มารดาไม่ประกอบอาชีพหรือทำงานบ้าน ได้โอกาสศึกษามากที่สุด คือ
 ร้อยละ 45.18 กลุ่มประชากรหญิงประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมงเป็น
 อันดับ 2 ร้อยละ 16.90 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3 ร้อยละ 19.70
 กลุ่มประชากรหญิงประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบกิจส่วนตัว เป็นอันดับ 3
 ร้อยละ 14.42 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 27.13 กลุ่ม
 ประชากรหญิงที่ประกอบอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างรัฐบาล และพนักงานลูกจ้าง
 บริษัทห้างร้าน เป็นอันดับ 4, 5 ร้อยละ 4.03 2.32 นักศึกษาที่มารดา
 ประกอบอาชีพดังกล่าวได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4, 5 ด้วย คือร้อยละ 7.12
 และ 0.87
- 6.4 กลุ่มประชากรชายมีระดับการศึกษา ป. 4 มากที่สุด ร้อยละ 77.05 นักศึกษา
 ที่บิดามีระดับการศึกษา ป. 4 ได้โอกาสศึกษามากที่สุดด้วย ร้อยละ 42.28
 รองลงมาตามลำดับ กลุ่มประชากรชายระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ม.ศ. 3
 หรือ ม. 6 เดิม ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม อนุประโยคขึ้นไป คือร้อยละ 17.30
 2.66 1.69 1.05 นักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาดังกล่าวได้โอกาสศึกษา
 เป็นอันดับ 6, 2, 3, 4 คือร้อยละ 4.41 22.09 13.31 9.32
 และกลุ่มประชากรชายมีระดับการศึกษา ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือ
 เทียบเท่า น้อยที่สุด คือร้อยละ 0.25 นักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 5
 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 5 คือ
 ร้อยละ 8.69

- 6.5 กลุ่มประชากรหญิงมีระดับการศึกษา ป. 4 มากที่สุด ร้อยละ 75.78
 นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษา ป. 4 ได้โอกาสศึกษามากที่สุด ร้อยละ
 59.27 รองลงมาตามลำดับ กลุ่มประชากรหญิงมีระดับการศึกษา ต่ำกว่า
 ป. 4 ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม अनुप्रस्था
 ขึ้นไป คือร้อยละ 22.44 0.75 0.55 0.26 นักศึกษาที่มารดา มี
 ระดับการศึกษาดังกล่าวได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4, 3, 2, 5 คือร้อยละ
 9.78 10.97 12.66 3.83 และกลุ่มประชากรหญิงมีระดับการศึกษา
 ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า น้อยที่สุด คือร้อยละ
 0.22 นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษา ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม.8
 เดิมหรือเทียบเท่าได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วย คือร้อยละ 3.29
- 6.6 กลุ่มประชากรชายหญิงมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด คือ
 ร้อยละ 75.00 นักศึกษาที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท ได้
 โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 46.36 และกลุ่มประชากรมีรายได้สูงกว่า
 1,000 บาทน้อยที่สุด นักศึกษาที่บิดามารดา มีรายได้สูงกว่า 1,000 บาท
 ได้โอกาสศึกษามากที่สุดคือร้อยละ 51.64

7. เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพนักเรียนที่ต้องการศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา
 โดยพิจารณาผลรวมของแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

- 7.1 นักศึกษาหญิงต้องการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 73.51 นักศึกษาหญิงได้
 โอกาสศึกษามากที่สุดด้วย คือร้อยละ 50.65 และนักศึกษาชายต้องการ
 ศึกษาน้อยที่สุดคือร้อยละ 26.49 นักศึกษาชายได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วย
 คือร้อยละ 49.35
- 7.2 นักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 ต้องการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 69.96 ผู้ที่ได้
 โอกาสศึกษามากที่สุดเป็นนักศึกษาที่จบหลักสูตร ม.ศ. 5 ด้วยคือร้อยละ
 49.75 นักเรียนหลักสูตร ป.วช. ต้องการศึกษาเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ
 24.43 ผู้ที่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 เป็นนักเรียนที่จบหลักสูตร ป.วช.

คือร้อยละ 34.80 นักเรียนหลักสูตร ป.กศ. ต้องการศึกษาเป็นอันดับ 3
คือร้อยละ 5.61 ผู้ที่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 3 เป็นนักเรียนที่จบหลักสูตร
ป.กศ. คือร้อยละ 14.35 และนักเรียนหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษาน้อย
ที่สุดคือร้อยละ 1.10

- 7.3 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษามากที่สุด
คือร้อยละ 33.25 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ได้
โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ 29.44 รองลงมาตามลำดับ นักเรียน
ที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วนตัว รับราชการหรือข้าราชการ
บ้านอายุ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน พนักงานรัฐวิสาหกิจ คือ ร้อยละ
30.39 25.12 5.91 3.20 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพดังกล่าวได้โอกาส
ศึกษาเป็นอันดับ 1, 3, 4, 6 คือร้อยละ 30.46 26.34 4.92 3.99
และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบ้านต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ
2.13 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทำงานบ้านได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 5 คือ
ร้อยละ 4.85
- 7.4 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วนตัว ต้องการศึกษามากที่สุด
คือร้อยละ 31.25 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้
ประกอบการบางส่วนตัว ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ 27.13รองลงมา
ตามลำดับ นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้าน เกษตรกร กสิกร
ประมง รับราชการหรือข้าราชการบ้านอายุ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน
คือร้อยละ 31.24 29.67 5.98 1.22 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ
ดังกล่าวได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1, 3, 4, 5 คือร้อยละ 45.18 19.70
6.37 0.87 และนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการ
ศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.73 นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐ
วิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วย คือร้อยละ 0.75
- 7.5 นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษามาก

ที่สุดคือร้อยละ 23.63 นักศึกษาที่บิดามีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ 22.42 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 500-1,000 บาท ต่ำกว่า 500 บาท 3,001-5,000 บาท ไม่มีรายได้ รายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท คือร้อยละ 23.38 21.86 12.20 9.91 3.30 3.05 นักศึกษาที่บิดามีรายได้ตามลำดับดังกล่าวได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1, 3, 5, 4, 6, 7 คือร้อยละ 24.54 18.75 11.80 9.20 5.19 4.14 และนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 2.67 และนักศึกษาที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วยคือ ร้อยละ 3.96

7.6 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 24.06 นักศึกษาที่มารดาไม่มีรายได้ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ 23.36 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่มารดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท ต่ำกว่า 500 บาท 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท รายได้มากกว่า 7,000 บาท คือร้อยละ 22.51 20.96 14.23 11.77 4.27 1.55 นักศึกษาที่มารดามีรายได้ดังกล่าวได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 1, 3, 4, 5, 6, 7 คือร้อยละ 23.55 16.67 16.64 10.51 5.65 1.82 นักเรียนที่มารดามีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.65 นักศึกษาที่มารดามีรายได้ 5,001-7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุดด้วยคือร้อยละ 1.80

7.7 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงสุด ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษามากที่สุดคือร้อยละ 23.63 นักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 4 คือร้อยละ 8.69 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ป. 4

อนุปริญาหรือเทียบเท่า ต่ำกว่า ป. 4 ปริญาตรีหรือเทียบเท่า คือ ร้อยละ 23.38 21.86 12.20 9.40 3.30 3.05 นักศึกษา ที่บิดามีระดับการศึกษาดังกล่าวได้โอกาสศึกษาร้อยละ 22.09 13.31 42.28 3.75 4.41 3.69 ตามลำดับ และนักเรียนที่บิดามีระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญาตรีต้องการศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 2.18 นักศึกษา ที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญาตรีได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 1.88

- 7.8 นักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 24.06 นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ได้โอกาส ศึกษาเป็นอันดับ 4 คือร้อยละ 9.78 รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่ มารดา มีระดับการศึกษา ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ป. 4 ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า อนุ ปริญาหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญาตรี คือร้อยละ 22.51 20.96 14.23 11.64 4.27 1.69 นักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษา ดังกล่าวได้โอกาสศึกษาร้อยละ 12.86 59.27 10.97 3.29 2.15 1.15 ตามลำดับ และนักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาปริญาตรีหรือ เทียบเท่าต้องการศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 0.64 นักศึกษาที่มารดา มีระดับ การศึกษาปริญาตรีหรือเทียบเท่าได้โอกาสศึกษาค่อนข้างต่ำคือ ร้อยละ 1.50 (อันดับ 7)

8. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการ ศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาผลรวมของ แต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

- 8.1 นักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุด คือร้อยละ 64.75 นักศึกษา ได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นอันดับ 2 คือร้อยละ 16.95 นักเรียน

ตั้งการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ วิทยาลัย
ของรัฐ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยเอกชน และอื่น ๆ คือร้อยละ
31.10 1.77 1.32 และ 1.06 แต่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัย
ของรัฐมากที่สุดร้อยละ 71.38 และวิทยาลัยเอกชนร้อยละ 11.67 ส่วน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง และอื่น ๆ ไม่ได้อยู่ในเขตการศึกษา 8

- 8.2 นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชาแพทย์ พยาบาล มากที่สุด คือร้อยละ 31.82
นักศึกษาได้โอกาสศึกษาสาขาวิชาแพทย์ พยาบาล เป็นอันดับ 4 ร้อยละ 9.68
นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ตามลำดับ ได้แก่ สาขาวิชาสังคมศาสตร์
เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศึกษาาสตร์ มนุษยศาสตร์ **วิจิตรศิลป์** คือ
ร้อยละ 28.03 9.70 7.18 6.92 6.20 3.51 และ 3.41
นักศึกษาได้โอกาสศึกษาสาขาริชาดังกล่าวตามลำดับ คือร้อยละ 16.22 4.93
9.12 35.08 2.39 17.77 และ 4.87 ส่วนสาขาวิชากฎหมาย
นักศึกษาไม่ได้โอกาสศึกษาเพราะสาขานี้ไม่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา เขต
การศึกษา 8 แต่มีนักเรียนต้องการศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 จึงกล่าวได้ว่า
นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชาแพทย์ พยาบาลมากที่สุด แต่นักศึกษาได้โอกาส
ศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากที่สุด และนักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชา
กฎหมายน้อยที่สุด แต่นักศึกษาไม่ได้โอกาสศึกษา
- 8.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษามากที่สุด
ได้แก่ โอกาสในการทำงาน คือร้อยละ 45.60 และโอกาสในการทำงานเป็น
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษามากที่
สุดด้วย คือร้อยละ 49.71 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของ
นักเรียนที่ต้องการศึกษารองลงมาตามลำดับ ได้แก่ บิดามารดา ปัจจัยอื่น ๆ
ความยากง่ายในการเรียน จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น ความมีหน้า
มีตาทางอาชีพ ครูอาจารย์ คือร้อยละ 16.11 13.39 12.79 7.59
3.33 0.85 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้

โอกาสศึกษาตามลำดับดังกล่าวคือร้อยละ 18.65 10.50 9.40 4.86 3.05 0.85 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนฝูง คือร้อยละ 0.34 ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาชั้นมัธยมได้แก่ ครูอาจารย์ คือร้อยละ 2.27 ซึ่งกล่าวได้ว่า โอกาสในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาและนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษามากที่สุด เพื่อนฝูงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาน้อยที่สุด และครูอาจารย์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลตามตัวแปรต้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2521

1. ความต้องการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงเพศ พบว่าจากการทดสอบสัดส่วนความต้องการศึกษาของนักเรียนหญิงแตกต่างกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาร้อยละ 70.50 และนักเรียนชายต้องการศึกษาร้อยละ 60.82 จึงกล่าวได้ว่านักเรียนหญิงต้องการศึกษามากกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายได้โอกาสศึกษารายชีพแขนงอื่น ๆ ซึ่งไม่จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา เช่น อาชีพทหาร ตำรวจ ป่าไม้ ประกอบกับเกณฑ์จำนวนอายุตั้งแต่ 15-24 ปี ในภาคเหนือมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2519 : 113) อาจส่งผลให้มีจำนวนนักเรียนหญิงต้องการศึกษามากกว่านักเรียนชาย

2. ความต้องการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงหลักสูตร พบว่าจากการทดสอบสัดส่วนความต้องการศึกษาของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรต่างกับความต้องการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 นักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนหลักสูตร ป.วช. และ ป.กศ. นักเรียนหลักสูตร ป.วช. ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนหลักสูตร ป.กศ. คือร้อยละ 77.24 55.11 และ 43.12 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 125) ที่พบว่านักเรียนสายสามัญต้องการศึกษามากกว่านักเรียนสายอาชีพ ทั้งนี้อาจเพราะหลักสูตร ม.ศ. 5 ไม่เป็นหลักสูตรที่เปิดเสรีในตัว ทำให้นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อประกอบอาชีพขั้นสูงและเป็นการยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตน

3. ความต้องการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาหรือมารดา พบว่าจากการทดสอบ สัดส่วนของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ทำงานบ้าน ต้องการศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญต้องการศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ พนักงานลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ส่วนนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษากับนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง และอาชีพทำงานบ้าน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือข้าราชการบำนาญ อาชีพลูกจ้างบริษัท ห้างร้าน และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาค่อนข้างสูง คือร้อยละ 76.22 73.38 70.58 และ 70.27 ตามลำดับ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง และอาชีพทำงานบ้าน ต้องการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 60.67 และ 51.85 นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับราชการและอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษาค่อนข้างสูง คือร้อยละ 100.00 75.38 และ 74.42 ตามลำดับ นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้านและอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 66.75 และ 61.36 จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนที่บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพ รับราชการหรือลูกจ้างรัฐบาล และอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง และอาชีพทำงานบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคอลลาโซ (Collazo, 1967 : 1534-1535) ที่พบว่านักเรียนที่บิดา

มารดาประกอบอาชีพทางเกษตรจะเลือกอาชีพทำ และตรงกับรายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี (กรมสามัญศึกษา 2509 : 11-12) ว่าอาชีพของบิดามารดามีผลต่อบุตร นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือรับราชการ ส่วนใหญ่มุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูง และนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้างเป็นกรรมกร ส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาค่ำ

4. ความต้องการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงรายได้ของบิดาหรือมารดา พบว่าผลการทดสอบสัดส่วนความต้องการของนักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่าเดือนละ 500 บาท ต้องการศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาท ระหว่าง 500-1,000 บาท 1,001-2,000 บาทและ 5,001-7,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท ต้องการศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ รายได้ต่ำกว่า 500 บาท ระหว่าง 500-1,000 บาท นักเรียนที่มารดามีรายได้มากกว่าเดือนละ 7,000 บาท ต้องการการศึกษาแตกต่างกับนักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ รายได้ต่ำกว่า 500 บาท 500-1,000 บาท และ 5,001-7,000 บาท นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้และรายได้ต่ำกว่า 500 บาท ต้องการศึกษแตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บิดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท 3,001-5,000 บาท 2,001-3,000 บาท 5,001-7,000 บาท และ 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษาค่อนข้างสูง คือร้อยละ 84.00 79.59 77.50 75.00 และ 71.59 ตามลำดับ นักเรียนที่บิดามีรายได้ระหว่าง 500-1,001 บาท ต่ำกว่า 500 บาท และไม่มีรายได้ ต้องการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 63.94 56.47 และ 47.27 นักเรียนที่มารดามีรายได้มากกว่า 7,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษาค่อนข้างสูงคือร้อยละ 86.67 79.65 78.57 และ 74.32 ตามลำดับ นักเรียนที่มารดามีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาท ต่ำกว่า 500 บาท ไม่มีรายได้ และรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 67.97 60.90 65.03 และ 50.00 จึงกล่าวได้ว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้มากกว่า 2,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือน

ทั้งนี้อาจจะเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- 4.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องลงทุนสูง มีสิทธิ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงประมาณ 1,283 บาทต่อเดือน (ทบวงมหาวิทยาลัย 2520 : 67) ดังนั้นนักเรียนที่บิดาหรือมารดามีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจึงไม่อาจจะรับภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนได้
- 4.2 นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้น้อยต้องช่วยเหลือตนเองมาก ดังนั้นจึงพยายามที่จะศึกษาอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ตนเองมีงานทำและมีรายได้ เช่น อาชีพทหาร ตำรวจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคุก (Cook, 1967 : 799) ที่พบว่า นักเรียนเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

5. ความต้องการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดา พบว่าจากการทดสอบสัดส่วนความต้องการของนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษแตกต่างกับนักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษา ป. 4 และอนุปริญา นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา อนุปริญาหรือเทียบเท่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี ต้องการศึกษแตกต่างกับนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา ป. 4 ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ม.ศ.5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ป. 4 ต้องการศึกษแตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม และอนุปริญาหรือเทียบเท่า นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม ต้องการศึกษแตกต่างกับนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ต่ำกว่า ป. 4 ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาอนุปริญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ต้องการศึกษาค่อนข้างสูง คือร้อยละ 91.43 87.50 และ 73.24 นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา ป.7 หรือ ม. 3 เดิม ป. 4 และต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 65.28 61.05 และ 66.32 นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า อนุปริญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ต้องการศึกษาค่อนข้างสูงคือ ร้อยละ

86.38 84.62 72.73 นักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ป.4 และต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาค้นข้างต่ำ คือร้อยละ 50.00 64.12 และ 68.75 จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 3 ถึงระดับปริญญาตรี ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่า ป. 4 หรือ ม.ศ. 3 เค็ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มอร์ริสัน (Morrison. 1964 : 4549) ที่พบว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาสูงจะเลือกเรียนมหาวิทยาลัยสูง ส่วนนักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาต่ำมีความต้องการเลือกเรียนพหุวิทยาการหรือเทคนิค และผลการวิจัยของ นิโคลสัน (Nicholson. 1964 : 4549) พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียน จูเนียร์คอลเลจ (Junior College) มาจากครอบครัวที่บิดาหรือมารดา มีการศึกษาต่ำ ส่วนนักเรียนที่มารดา มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น อาจเป็นเพราะในเขตการศึกษา 8 ประชากรเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 25-45 ปี จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อย หรือมีบุตรที่กำลังศึกษาในระดับ ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า น้อย ซึ่งพิจารณาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน 2 คน หรือมารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่งบุตรเข้าศึกษาในชั้นกลาง

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า "โอกาสในการทำงาน" เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาสูงที่สุด คือร้อยละ 49.71 ของปัจจัยทั้งหมด ปัจจัยที่มีอิทธิพลค่อนข้างสูง ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ บิดามารดา ความยากง่ายในการเรียน คือร้อยละ 18.65 10.50 และ 9.40 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาค้นข้างต่ำ ได้แก่ จำนวนผู้สอบคัดเลือกสาขานั้น ความมีหน้าที่ทางอาชีพ เพื่อนฝูง และครูอาจารย์ คือร้อยละ 4.86 3.05 2.27 และ 1.56 ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนก่อนข้างสูงนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮัดดี (Eaddy. 1969 : 2958) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมาน้อยตามลำดับ คือ บิดามารดา เพื่อน บุคคลในอาชีพนั้น ๆ ญาติ และ พระ งานวิจัยของ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 125) ส่วนหนึ่งพบว่า อิทธิพลที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนระดับอุดมศึกษามากที่สุดคือ ผู้ปกครอง และ ซูเปอร์ (Super. 1957 : 362) ได้กล่าวว่า

ความสนใจที่มีต่อการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครอบครัว ส่วนผลการวิจัยพบว่า โอกาสในการทำงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาสูงที่สุด ทั้งนี้อาจจะเกิดจากนักศึกษาที่จบหลักสูตรระดับอุดมศึกษาแล้วบางส่วนไม่สามารถที่จะประกอบอาชีพที่ตนศึกษามาได้ เพราะตลาดแรงงานไม่สัมพันธ์กับการผลิตกำลังคนของสถานศึกษา จึงทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาที่ตนเห็นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะสามารถประกอบอาชีพได้

ตอนที่ 2 การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2523

1. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงเพศ พบว่านักศึกษาเพศหญิงได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักศึกษาเพศชายเล็กน้อย คือร้อยละ 50.65 กับร้อยละ 49.35 และสัมพันธ์กับค่าร้อยละของประชากรในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 15-24 ปี ที่มีเพศหญิงร้อยละ 58.00 เพศชายร้อยละ 42.00 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการวิจัย เรื่องโอกาสการเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2517-2518 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ ม.ป.ป. : 14) ที่พบว่านักเรียนหญิงได้โอกาสศึกษาร้อยละ 42.00 และนักเรียนชายได้โอกาสศึกษาร้อยละ 52.00 ของจำนวนนักเรียนที่สอบได้ทั้งหมด จากผลการวิจัยบางส่วนของ โวลเฟิล (Wolfe. 1969 : 232) พบว่า สัดส่วนของนักเรียนที่ได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนชายได้โอกาสศึกษาวิชาที่ไม่ได้จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา เช่น อาชีพทหาร ตำรวจ และค่านิยมหรือโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนหญิงมีมากขึ้น

2. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงหลักสูตร ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า พบว่านักเรียนที่จบหลักสูตร ม.ศ. 5 ได้โอกาสเข้าศึกษาสูงที่สุด รองลงมาเป็นนักเรียนที่จบหลักสูตร ป.วช. นักเรียนที่จบหลักสูตร ป.กศ. และอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษาค่ำที่สุด คือร้อยละ 49.75 34.80 14.35 และ 1.10 ทั้งนี้เพราะหลักสูตร ม.ศ. 5 เป็นหลักสูตรที่เน้นทางด้านวิชาการโดยตรง และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ใช้ข้อสอบวิชาการในการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษา ส่วนนักเรียนหลักสูตร ป.วช. และ ป.กศ. นั้น ต้องเรียนทั้งวิชาชีพและวิชาการพร้อมกัน จึงทำให้นักเรียนหลักสูตร ม.ศ. 5 ได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักเรียนหลักสูตรอื่น ๆ ส่วนนักเรียน

หลักสูตร ป.วช. ได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักเรียนหลักสูตร ป.กศ. เพราะหลักสูตร ป.วช. ใช้เวลาศึกษา 3 ปี ส่วน ป.กศ. ใช้เวลาศึกษาเพียง 2 ปี ดังนั้นนักเรียนหลักสูตร ป.กศ. จึงได้โอกาสศึกษาน้อยกว่า

3. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดา พบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว เกษตรกร กสิกร ประมง และ ข้าราชการ หรือ ข้าราชการบำนาญ ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง คือร้อยละ 30.46 29.44 และ 26.34 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ทำงานบ้าน และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาค่อนข้างต่ำ คือร้อยละ 4.92 4.85 และ 3.99 ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ แครฟท์ (Kraft, 1969 : 3379) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการได้โอกาสของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยในประเทศไทย และพบว่า บุตรข้าราชการได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยสูงที่สุด แต่บุตรเกษตรกร ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุตรเกษตรกรได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยสูง และบุตรข้าราชการ ได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยต่ำ เมื่อพิจารณาถึงนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในสถานอุดมศึกษาทุกประเภทแล้ว นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว ได้โอกาสศึกษาสูงที่สุด นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด

4. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของมารดา พบว่า นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้าน ได้โอกาสศึกษาสูงที่สุด คือร้อยละ 45.18 ของอาชีพทั้งหมด นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพ เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว และเกษตรกร กสิกร ประมง และ ข้าราชการ ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง คือร้อยละ 27.13 19.70 และ 6.37 ส่วนนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.75 ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ แครฟท์ ที่พบว่า บุตรข้าราชการได้โอกาสศึกษาสูงที่สุด บุตรเกษตรกร ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นได้ว่า นักศึกษาที่มารดาทำงานบ้านจะมีบิดาเป็นผู้ประกอบกิจการส่วนตัว หรือข้าราชการ ประกอบกับค่าร้อยละของอาชีพของประชากรในภาคเหนืออายุ 45 ปีขึ้นไป เป็นผู้ไม่มีอาชีพหรือทำงานบ้านถึงร้อยละ 62.31 อาจส่งผลถึงการได้โอกาสศึกษาต่อสูงด้วย

5. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงรายได้ต่อเดือนของบิดาหรือมารดา พบว่า นักศึกษาที่บิดามีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และตั้งแต่ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง นักศึกษาที่บิดาไม่มีรายได้ รายได้ต่ำกว่า 500 บาท ระหว่าง 5,001-7,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษาก่อนข้างต่ำ นักศึกษาที่มารดาไม่มีรายได้ รายได้ต่ำกว่า 500 บาท ระหว่าง 500-1,000 บาท 1,001-2,000 บาท ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง นักศึกษาที่มารดามีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท 5,001-7,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างต่ำ จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่บิดามีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 500-3,000 บาท และมารดามีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง ส่วนนักศึกษาที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 500 บาท และบิดาหรือมารดามีรายได้สูงกว่า 3,000 บาท ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างต่ำ แต่จากผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาของนักเรียนปีที่ 1 มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ของ แครฟท์ (Kraft. 1969 : 3379) พบว่า นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ 500 บาทต่อเดือน ได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ถึงร้อยละ 6 ของจำนวนผู้เข้าสอบ

จากการค้นคว้าทำให้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยอาจมีสาเหตุได้หลายประการ คือ

- (1) นักศึกษาที่บิดามารดามีรายได้ตั้งแต่ 500-3,000 บาท อาจจะมีมารดาที่ไม่ประกอบอาชีพหรือมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท
- (2) นักศึกษาที่มารดามีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน อาจจะเป็นผู้ได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยของรัฐเป็นส่วนใหญ่
- (3) นักศึกษาที่บิดาหรือมารดามีรายได้สูงกว่า 3,000 บาทต่อเดือน อาจจะได้โอกาสศึกษาในส่วนกลาง ตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า

6. การได้โอกาสศึกษาเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา พบว่า นักศึกษาที่บิดาหรือมารดามีระดับการศึกษาคต่ำกว่า ป. 4 ป. 4 ป. 7 หรือ ม. 3 เดิม ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง นักศึกษาที่บิดาหรือมารดามีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิม หรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างต่ำ และนักศึกษาที่บิดาหรือมารดามีระดับการ

ศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้โอกาสศึกษาในเขตการศึกษา 8 ต่ำที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เฟลลด์ และ ฮัลเซย์ (Floud and Halsey. 1969 : 213) ที่พบว่า ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะได้โอกาสศึกษาต่อสูงกว่าผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า นอกจากนั้น นิโคลัส เบเนนัทท์ (นิโคลัส เบเนนัทท์ 2515 : 14) ได้ทำวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า โอกาสในการศึกษาต่อขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้อาจจะเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- 6.1 นักศึกษาที่บิดาหรือมารดาเฝ้าระวังการศึกษาดำเนินความไม่เท่าเทียมกันในฐานะทางสังคม จึงพยายามที่จะศึกษาต่อให้สูงขึ้น จึงทำให้นักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดาที่มีการศึกษาดำ ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูง
- 6.2 นักศึกษาที่บิดาหรือมารดาเฝ้าระวังการศึกษามากกว่า ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เติม หรือเทียบเท่า อาจจะศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทวิทยาลัยที่มีหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี เมื่อจบหลักสูตรนั้นสามารถประกอบอาชีพได้ จึงทำให้การได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูง
- 6.3 นักศึกษาที่บิดาหรือมารดาเฝ้าระวังการศึกษามากกว่าปริญญาตรี ได้รับการศึกษาก่อนข้างต่ำ บิดาหรือมารดาอาจจะมีค่านิยมส่งบุตรเข้าศึกษาในส่วนกลาง ตั้งแต่ศึกษาในระดับมัธยม หรืออาจจะมีบุตรที่กำลังศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา
- 6.4 เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากร ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 5 และมีอายุตั้งแต่ 45 ขึ้นไปแล้ว พบว่า ในเขตการศึกษา 8 พบว่า มีร้อยละ 1.78 ของจำนวนประชากรทั้งหมด อาจส่งผลให้บุตรได้โอกาสศึกษาดำ

7. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2521 พบว่า โอกาสในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาสูงที่สุด คือร้อยละ 49.71 ของปัจจัยทั้งหมด ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยเรื่องอิทธิพลในการเลือกอาชีพของ คอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958) และ ฮัดดี

(Eaddy. 1969 : 2958-2959) ที่พบว่า ปีตามารตามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาสูงที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาที่ได้โอกาส เห็นนักศึกษาบางสาขาวิชาเมื่อจบหลักสูตรระดับอุดมศึกษาแล้วไม่สามารถจะเข้าทำงานตามสาขาวิชาที่ตนศึกษามาได้ ทำให้เกิดการว่างงาน หรือประกอบอาชีพไม่ตรงกับสาขาที่ตนศึกษามา จึงเลือกอาชีพที่ตนเห็นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพได้เลย ประกอบกับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาส่วนใหญ่ปีตามารตามีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน ปีตามารตางจึงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำให้ให้นักศึกษาพยายามที่ใช้ใช้การศึกษากฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของตน โดยการเลือกศึกษาสาขาวิชาที่เห็นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพในสังคมได้เลย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาคำที่สุดร้อยละ 1.56 ของปัจจัยทั้งหมด คือ อิทธิพลของครูอาจารย์ ซึ่งอาจจะเกิดจากครูอาจารย์แนะแนวในสถาบันการศึกษาระดับ ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่ามีน้อยไปไม่สัมพันธ์กับจำนวนนักเรียนหรือสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันทำให้นักเรียนต้องช่วยตนเอง จึงเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าสิ่งอื่น

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาและนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษากับเกณฑ์ประชากรในภาคเหนือ

1. นักเรียนเพศหญิงต้องการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 73.51 และนักศึกษาได้โอกาสศึกษาสูงที่สุดด้วยร้อยละ 58.00 ซึ่งสัมพันธ์กับเกณฑ์ประชากรเพศหญิงในภาคเหนือ อายุตั้งแต่ 15-24 ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 133)

2. นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือลูกจ้างรัฐบาล และประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว ต้องการศึกษาร้อยละ 28.32 และ 30.39 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 30.33 และ 30.46 ไม่สัมพันธ์กับเกณฑ์ประชากรที่มีอาชีพดังกล่าวซึ่งมีร้อยละ 5.61 และ 9.23 ส่วนนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง ต้องการศึกษาร้อยละ 33.25 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 29.44 แต่ประชากรในภาคเหนืออายุ 45 ปีขึ้นไปมีอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง จำนวนร้อยละ 66.79

(สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 117-118) กล่าวได้ว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ
รับราชการหรือเจ้าของหรือผู้ประกอบการบางส่วนตัว มีความต้องการและได้โอกาสศึกษาสูงกว่า
นักเรียนที่บิดามีอาชีพเกษตรกร กลักร ประมง

3. นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาร้อยละ 3.30
นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 4.41 ไม่สัมพันธ์กับเกณฑ์ประชากรชายที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
ป.4 ในภาคเหนืออายุ 45 ปีขึ้นไป ซึ่งมีร้อยละ 17.30 ส่วนนักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา
ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม ต้องการศึกษาร้อยละ 23.38 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 22.09
ไม่สัมพันธ์กับเกณฑ์ประชากรชายที่มีระดับการศึกษา ม.ศ.3 หรือ ม.6 เดิม ในภาคเหนือ อายุ
45 ปีขึ้นไป ซึ่งมีร้อยละ 2.66 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 115-116) แสดงว่า
นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิมมีความต้องการและได้โอกาสศึกษาสูง
กว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 อาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษา
สูงต้องการศึกษาสูงและได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ

4. นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาร้อยละ 24.06
นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 9.78 แต่เกณฑ์ประชากรหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ใน
ภาคเหนืออายุ 45 ปีขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 24.44 ส่วนนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ.
3 หรือ ม.6 เดิม ต้องการศึกษาร้อยละ 14.23 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาร้อยละ 10.97 ไม่
สัมพันธ์กับเกณฑ์ประชากรหญิงในภาคเหนือที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ซึ่งมีร้อยละ 0.75 (สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ 2519 : 115-116) แสดงว่านักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 3 หรือ ม.
6 มีความต้องการสูงและได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4
อาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาสูงต้องการศึกษาสูงและได้โอกาสศึกษาสูงกว่า
นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

จากผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 พบว่า นักเรียนที่มารดา มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ต้องการศึกษาสูง และนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ได้โอกาสศึกษาก่อนข้างต่ำ โดยส่วนรวม นักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยสูงและนักศึกษาได้โอกาสศึกษาในวิทยาลัยของรัฐสูง นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชา แพทยศาสตร์ พยาบาล สังคมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ก่อนข้างสูง และนักศึกษาได้โอกาสศึกษาสาขาวิชาดังกล่าวก่อนข้างต่ำ สำหรับสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นักเรียนต้องการศึกษาก่อนข้างต่ำ แต่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวสูง โอกาสในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจ เลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษา และนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ส่วนเพื่อน ๆ ครูอาจารย์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำต่อการตัดสินใจ เลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษาและนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะวิธีแก้ปัญหาเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานำไปพิจารณาทดลองใช้

1.1 ควรจัดสรรทุนการศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน เพื่อให้ นักเรียนได้โอกาสศึกษาสูงขึ้นตาม เอกลักษณ์และตรงกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษา และนักศึกษาได้โอกาสศึกษา คือ โอกาสในการทำงาน

1.2 ควรยกฐานะวิทยาลัยของรัฐบางแห่งเป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และปรับปรุงคุณภาพ ตลอดจนเพิ่มสาขาที่นักเรียนต้องการศึกษาให้มากขึ้น เช่น สาขาวิชา แพทยศาสตร์ พยาบาล สังคมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ เพราะนักเรียนต้องการศึกษาวิชา ดังกล่าวสูง ประกอบกับนักเรียนต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่าวิทยาลัยของรัฐ ส่วนสาขา วิชาศึกษาศาสตร์ควรคงจำนวนการรับเข้าศึกษาเท่าเดิม ทั้งนี้เพราะอัตราการเพิ่มของประชากร ภายในประเทศยังมีอยู่ ซึ่งมีผลถึงการเพิ่มของจำนวนนักเรียนด้วย

1.3 ควรจัดการศึกษานอกระบบที่เสริมความรู้และเทคนิคด้านวิชาชีพ เช่น เกษตร กลไกกรรม ประมง ในเขตการศึกษา 8 ให้มาก เพื่อช่วยให้นักเรียนหรือผู้ที่ไม่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ทางอาชีพของตนเอง ทั้งนี้เพราะนักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชา เกษตร กลไกกรรม ประมง ค่อนข้างสูง แต่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาดำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

สำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้นักเรียนต้องการศึกษาสาขาวิชา แพทยศาสตร์ พยาบาล สังคมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ มากกว่าสาขาวิชา กฎหมาย วิศวกรรมศิลป์ และวิศวกรรมศาสตร์

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี หรือมีรายได้มากกว่า 3,000 บาทต่อเดือน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยการศึกษากลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาและรายได้ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเขตการศึกษาของนักเรียน และการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 8

גזקתא וסר

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพานิช "การศึกษาโดยทั่วไปของการมัธยมในประเทศไทย" ใน ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา หน้า 8 โรงพิมพ์คุรุสภา 2513
- เกียรติ ชัยพิพัฒน์ "การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ" พัฒนาชุมชน 15 (7) : 11-21 กรกฎาคม 2519
- ขวัญใจ เลอจันทร์ การเลือกรูปแบบทางสังคมของประชาชนในชนบท วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 74 หน้า อัดสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2520, 197 หน้า
- _____. ระบบการศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2520, 284 หน้า
- _____. รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2514-2515 หน่วยพิมพ์และจำหน่ายค่าส่งหนังสือ 2515, 157 หน้า
- _____. รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2515-2516 โรงพิมพ์การค้าสง่า 2516, 41 หน้า
- _____. รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2516-2517 โรงพิมพ์การค้าสง่า 2517, 56 หน้า
- _____. สรุปรายงานการวิจัยระบบอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2520, 25 หน้า อัดสำเนา
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

- เทกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "คำแถลงนโยบายของรัฐบาลเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2518"
เกร็ดความรู้จากเอกสาร หน้า 46 ฝ่ายเอกสารการศึกษา กองส่งเสริมและ
 เผยแพร่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. จัดสำเนา
- จันทนา นนติกร์ การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาตอนต้นในภาคกลางแยกตามประเภทโรงเรียน ปริญญาโท ค.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 152 หน้า จัดสำเนา
- จุฬารัตน์ วรสมันต์ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ของบิดามารดา กับการเลือกอาชีพของ
นักเรียน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 80 หน้า
 จัดสำเนา
- ชูถิ่น จุฑาทพย์ การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2508 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2509, 61 หน้า จัดสำเนา
- ถนอม อินทรกำเณด ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14
จังหวัดภาคใต้ ปริญญาโท ค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2514, 149 หน้า จัดสำเนา
- ทัศนีย์ บุตรราช ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือ
ปริญญาโท ค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 140 หน้า
- เทอดศักดิ์ รัตนมณี การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2507 วิทยานิพนธ์ ค.บ.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 54 หน้า
- เทียน อิชกุล "เราจะพัฒนาบุคคลที่พื้นวัยเด็กได้หรือไม่ อย่างไร" วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ 1 : 19 กรกฎาคม 2514
- นิโคัสส เบเนเนทท์ "การพัฒนา สรรพกิจกับความเสมอภาคในโอกาสของการศึกษา"
 เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แปลและเรียบเรียง ศูนย์ศึกษา 18(1) : 51-61
 มกราคม-กันยายน 2515

- มหาวิทยาลัยของรัฐ, ทบวง สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา ปีการศึกษา 2517-2518 หน้า 9-12 หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519
- ล้วน สายยศ และอังคณา คันทิรัตน์ สถิติวิทยาทางการศึกษา โรงพิมพ์พัฒนาพานิช
 2515, 229 หน้า
- วิจิตร ศรีสอาน ข่าวทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ อุดมศึกษา เอกสารเผยแพร่ของทบวง
 มหาวิทยาลัยของรัฐ 22 : 11 พฤษภาคม 2521
- วิชาการ, กรม การศึกษาริธีทางและโอกาสทางการศึกษาของประชาชน กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป., 132 หน้า
- วาร์ณิ ธัสธีวัฒน์ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน
ภาคเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,
 135 หน้า อัดสำเนา
- ศิริ วรศิริ สำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณนอก
ตัวบลุมพินี จังหวัดพระนคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2513, 101 หน้า อัดสำเนา
- ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล โอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของผู้สำเร็จมัธยมศึกษาจากส่วนภูมิภาค
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 134 หน้า อัดสำเนา
- สมทรง สิตลาภัย ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 60 หน้า อัดสำเนา
- สมพงษ์ มั่นระวัง การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 161 หน้า อัดสำเนา
- สมพงษ์ อาภาพันธุ์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์
 ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 138 หน้า อัดสำเนา

สมุทร นุชนาถ ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัด ภาคตะวันออก

เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2514 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร

2514, 144 หน้า อัดสำเนา

ล่ำมัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียน

ประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี โรงพิมพ์คุรุสภา 2509, 24 หน้า

ล่ำมัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ สภาพการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2515 กองแผนงาน

กรมล่ำมัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, 237 หน้า

ล่ำมารถ คงสตัย์ ความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสิงห์บุรี

ปีการศึกษา 2517 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 70 หน้า

อัดสำเนา

Blackburn, Sarah Pauline Sturdivant. "Relationship of Selected Variables

to Occupational and Educational Aspirations and Expectations of

Female High School Senior," Dissertation Abstracts. 35(7) : 4152,

January, 1975.

Brimer, M.A. and L.Pauli. Wastage in Education : A World Problem.

Paris-Geneva, UNESCO : IBM, 1971. 155 p.

Coleman, James. "The Concept of Equality Opportunity," Harvard

Education Review. 38 (1) : 7-22, 1968. 155 p.

Collazo, Jennaro Collazo. "Occupational Plans of Puerto Rican Youth,"

Dissertation Abstracts. 29 (9) : 1534-1535, March, 1967.

Cook, Wolter Roy. "Factor Associated with Occupational Choices of Young

Man," Dissertation Abstracts. 28 (2) : 799, August, 1967.

- Eaddy, Vanik Silas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students of Louisiana," Dissertation Abstracts. 29 (9) : 2958-2959, March, 1969.
- Elder, Glen H. "Family Structure and Educational Attainment," American Sociological Review. 30 (1) : 85, February, 1965.
- Erdman, Robert Lee. "Vocational Choices of Adolescent Mentally Retarded Boys," Dissertation Abstracts. 17 (11) : 2497, November, 1957.
- Floud, Jean and A.H.Halsey. "Social Class, Intelligence Test, and Selection for Secondary School," in Education Economic and Society. P. 213-216 New York, The Free Press of Glencoe, Inc., 1969.
- Hall, Lincoln H. "Selective Variables in the Academic Achievement of Junior College Students from Different Socio-economic Background" The Journal of Educational Research. 63 (2) : 60-62, October, 1969.
- Harbison, and C.A.Myers. Education-Manpower and Economic Growth Strategies of Human Resource Development. New York, ~~McGraw-Hill~~ 1964. 11 p.
- Jencks, Christopher. "Social Stratification and Higher Education," in Financing Higher Education. p. 71-90, The American College Testing Program, 1971.
- Kraft, Richard John. "Student Background, University Admission and Academic Achievement in the Universities of Thailand," Dissertation Abstracts. 29 (9) : 3379, March, 1969.

- Krauss, Irving "Sources of Educational Aspiration Among Working-Class Youth, "American Sociological Review. p. 868, 29, December, 1964.
- Lyon, James Burke. "A Study of Experiential, Motivational and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision," Dissertation Abstracts. 4(20) : 1269, October, 1959.
- Meneese, Betly Allison. "Factor Influencing College Choice of University of Mississippi, "Dissertation Abstracts. 29(4) : 1048, October, 1968.
- Morrison, Max Elroy. "An Analysis of Selected Characteristics of 1967 Iowa High School Senior and their Identical Choice of Institution Offering Post High School Education," Dissertation Abstracts. 24(11) : 4549, May, 1964.
- Nicholson, Glen Ira. "Factor Associated With Choice of College by Iowa Public High School Graduated," Dissertation Abstracts. 24(11) : 4549, May, 1964.
- Seeder, F.I. "College Achievement of Lower Group Secondary School Student," Journal of Education Research. 31 : 479-505, 1938.
- Strong, Edward K. Vocational Interest of Men and Women, Stanford University Press. Stanford, California, April, 1943. 746 p.
- Super, Donald E. The Psychology of Careers : An Introduction to Vocational Development, Harper, New York, 1957. 362 p.
- UNESCO. Asia, Arab States, Africa, Education and Progress. p. 5. Paris, 1961.

Warts, Charles E. "A Comparison of Male VS Female College Attendance Probabilites," in Sociology of Education. P. 41. 1968.

Wolfe, Dael. "Educational Opportunity, Measured Intelligence and Social Background," in Education Economy and Society. P. 217 - 234. 5 th ed., New York, The Free Press of Glence, Inc., 1969.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อ

ในระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

ข้อคำถามในแบบสอบถามมี 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 มีคำตอบให้ท่านเลือก เมื่อท่านเลือกข้อใดขอให้ใช้ตัวเลขหน้าข้อนั้นกรอกลงในช่องสี่เหลี่ยม ตัวเลขที่อยู่หลังช่องสี่เหลี่ยมเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ตัวอย่าง เพศ 1) ชาย 2) หญิง 8

ถ้าท่านเป็นเพศชายใช้ตัวเลข 1 กรอกลงในช่องดังนี้ 1 8

ตัวอย่าง อายุ (คิดเป็นปี) 9-10

ถ้าท่านอายุ 18 ปีใช้ตัวเลข 1 และเลข 8 กรอกลงในช่องว่างดังนี้

1 8 9-10

ประเภทที่ 2 เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ เช่น ข้อ 5, ข้อ 9

ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยนี้จะถูกต้องเชื่อถือได้เพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากท่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

รายชื่อสาขาวิชาต่าง ๆ (สำหรับตอบข้อ 22)

1. แพทย์
2. ทันตแพทย์
3. เทคนิคการแพทย์
4. สาธารณสุขศาสตร์
5. สัตวแพทย์
6. เกษศาสตร์
7. วิทยาศาสตร์
8. วิศวกรรมศาสตร์
9. สถาปัตยกรรมศาสตร์
10. ศิลปกรรม จิตรกรรมหรือประติมากรรม
11. กฎหมาย
12. พาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจ
13. ศิลปศาสตร์ อักษรศาสตร์
14. รัฐศาสตร์
15. เศรษฐศาสตร์
16. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
17. พยาบาล
18. ครุศาสตร์ การศึกษาหรือพลศึกษา
19. คหกรรมศาสตร์
20. นิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์
21. นาฏศิลป์ ดนตรี
22. เกษตร วนศาสตร์หรือประมง
23. อื่น ๆ (ระบุ).....

<u>มหาวิทยาลัย</u>	<u>วิทยาลัยของรัฐบาล</u>
1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	23. วิทยาลัยครู
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	24. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	25. วิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา
4. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	26. วิทยาลัยพาณิชยการ
5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	27. วิทยาลัยเกษตรกรรม
6. มหาวิทยาลัยมหิดล	28. วิทยาลัยพลศึกษา
7. มหาวิทยาลัยศิลปากร	29. วิทยาลัยนาฏศิลป์
8. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสงขลา	30. วิทยาลัยพยาบาล
9. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	31. โรงเรียนทหารตำรวจ
10. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	
11. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	<u>วิทยาลัยเอกชน</u>
12. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน	32. วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
13. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา	33. วิทยาลัยกรุงเทพ
14. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม	34. วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
15. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	35. วิทยาลัยการค้า
16. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก	36. วิทยาลัยเกริก
17. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	37. วิทยาลัยพาณิชย
18. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	38. วิทยาลัยแสงธรรม
19. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	39. วิทยาลัยเทคนิคสยาม
20. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สาคกระบัง	40. วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
21. สถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตร	41. วิทยาลัยศรีปทุม
22. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	42. อื่น ๆ (ระบุ).....

หมวดที่ 1

สถานภาพส่วนตัว

1. เพศ
 - 1) ชาย ☐ 8
 - 2) หญิง
2. อายุ (คิดเป็นปี) ☐ ☐ 9 - 10
3. น้ำหนัก (กิโลกรัม) ☐ ☐ 11-12
ส่วนสูง (เซนติเมตร) ☐ ☐ ☐ 13-15
4. ศาสนา 16
 - 1) พุทธ 2) อิสลาม
 - 3) คริสต์ 4) อื่น ๆ (ระบุ) -----
5. ขณะนี้ท่านเรียนอยู่ที่โรงเรียน -----
อำเภอ/เขต ----- จังหวัด -----
6. โรงเรียนที่ท่านศึกษาอยู่ในขณะนี้ ☐ 20
เป็นโรงเรียนของ
 - 1) รัฐบาล
 - 2) เอกชน
7. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้น ☐ 21
 - 1) ม.ศ. 5 2) ป.กศ.
 - 3) ป.วช.
8. เกรดหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมจนถึง
ปัจจุบัน ☐ ☐ ☐ 22-24
9. ท่านจบ ม.ศ. 3 ที่โรงเรียน
อำเภอ/เขต ----- จังหวัด -----
10. เกรดหรือคะแนนเฉลี่ยเมื่อจบชั้น ม.ศ. 3
☐ ☐ ☐ 28-30
11. ขณะนี้ท่านพักอาศัยอยู่ที่
อำเภอ/เขต ----- จังหวัด -----
12. ท่านพักอาศัยอยู่กับ ☐ 34
 - 1) บิดาหรือมารดา
 - 2) ญาติหรือคนรู้จัก
 - 3) หอพักโรงเรียน
 - 4) หอพักเอกชน
 - 5) บ้านเช่า
 - 6) วัด
 - 7) อื่น ๆ (ระบุ) -----
13. ภูมิลำเนาของบิดามารดาอยู่ที่
อำเภอ/เขต ----- จังหวัด -----
14. เชื้อชาติของบิดา ☐ 38
 - 1) ไทย 2) จีน
 - 3) อื่น ๆ (ระบุ) -----
15. ข้างล่างนี้เป็นรายชื่ออาชีพ
 - 1) รับราชการ
 - 2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 3) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัท เอกชน
 - 4) เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว
 - 5) เกษตรกร กสิกร ประมง
 - 6) ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน

ถ้าบิดาและมารดาของท่านประกอบอาชีพ
ประเภทใด ให้ใส่หมายเลขนั้นลงในช่อง
บิดาและมารดา

อาชีพบิดา ☐ 39

อาชีพมารดา ☐ 40

16. ข้างล่างนี้เป็นระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่า ป. 4
- 2) ป. 4
- 3) ป. 6 หรือ ม. 3 เดิม
- 4) ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม
- 5) ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8
เดิม หรือเทียบเท่า
- 6) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
- 7) ปริญญาตรี
- 8) สูงกว่าปริญญาตรี

ถ้าบิดาและมารดาของท่านจบการศึกษา
ในระดับใด ให้ใส่หมายเลขนั้นลงในช่อง
บิดาและมารดา

การศึกษาบิดา ☐ 41

การศึกษามารดา ☐ 42

17. ข้างล่างนี้เป็นระดับรายได้ต่อเดือน

- 1) ไม่มีรายได้
- 2) ต่ำกว่า 500 บาท
- 3) 500-1,000 บาท
- 4) 1,001-2,000 บาท
- 5) 2,001-3,000 บาท

6) 3,001-5,000 บาท

7) 5,001-7,000 บาท

8) มากกว่า 7,000 บาท

ขอให้ท่านประมาณรายได้ของบิดาและ
มารดาของท่าน แล้วใส่หมายเลขให้ตรงกับ
ช่องของบิดาและมารดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา ☐ 43

รายได้ต่อเดือนของมารดา ☐ 44

18. ท่านได้รับอุปการะด้านการเงินจาก ☐ 45

- 1) บิดาหรือมารดา
- 2) ญาติ
- 3) อื่น ๆ (ระบุ)

19. การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้แก่การ

ศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย มี

ความหมายคือท่านมากนักน้อยเพียงใด ☐ 46

- 1) มากที่สุด
- 2) มาก
- 3) เฉย ๆ
- 3) ไม่อยากศึกษาต่อ

20. หลังจากจบ ม.ศ. 5 หรือ ม.ศ. 6

หรือ ป.กศ. แล้วท่านมีแผนในการดำเนิน

ชีวิตอย่างไร ☐ 47

1) เรียนต่อในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

2) ทำงานทำไม่ศึกษาต่อ

3) ทำงานทำและหาทางเรียนต่อไปด้วย

4) ไม่ทราบ

21. ท่านมีความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
หรือวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด ☐ 48

- 1) มากที่สุด 2) มาก
3) เฉย ๆ 4) ไม่อยากศึกษาต่อ

22. ตามรายชื่อสาขาวิชาต่าง ๆ ในหน้า 1
ขอให้ท่านเลือกหมายเลขสาขาวิชาที่ท่าน
มุ่งหวังศึกษาต่อเรียงอันดับ 3 อันดับ
โดยใส่หมายเลขที่เลือกลงในช่องสี่เหลี่ยม
ถ้าสาขาวิชาที่ท่านเลือกไม่มีในรายชื่อใน
หน้าที่ 1 ให้ท่านใส่หมายเลข 23 พร้อม
ทั้งระบุชื่อสาขาวิชานั้น ๆ ด้วย ถ้าท่าน
ไม่ต้องการศึกษาต่อไม่ต้องตอบ

อันดับแรก ☐ ☐ 49-50 - - - - -

อันดับสอง ☐ ☐ 51-52 - - - - -

อันดับสาม ☐ ☐ 53-54 - - - - -

23. จงระบุว่าข้อใดมีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาในข้อ 22 ☐ 55

- 1) บิตามารดา
2) เพื่อนฝูง
3) ครูอาจารย์
4) ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ
5) ความยากง่ายในการเรียน
6) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น
7) โอกาสในการหางาน
8) อื่น ๆ (ระบุ) - - - - -

24. ตามรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษาในหน้า 2
ขอให้ท่านเลือกหมายเลขสถาบันอุดมศึกษา
ที่ท่านต้องการเข้าศึกษาเรียงอันดับ 3
อันดับ โดยใส่หมายเลขลงในช่อง
สี่เหลี่ยม ถ้าท่านเลือกหมายเลข 23 ถึง
หมายเลข 30 ให้ท่านระบุชื่อจังหวัดหรือ
ชื่อวิทยาเขตที่ท่านเลือกด้วย ถ้าท่านไม่
ต้องการศึกษาต่อ ไม่ต้องตอบข้อนี้

อันดับแรก ☐ ☐ 56-57 - - - - -

อันดับสอง ☐ ☐ 58-59 - - - - -

อันดับสาม ☐ ☐ 60-61 - - - - -

25. ถ้าท่านศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย
บิตามารดาหรือผู้อุปการะท่าน สามารถ
สนับสนุนการเงินของท่านในขณะที่ศึกษาต่อ
มากน้อยเพียงใด ☐ 62

- 1) ได้เต็มที่ไม่มีปัญหาเลย
2) ได้มาก แต่ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด
3) ได้แต่ต้องหารายได้พิเศษหรือได้ทุน
4) ไม่ได้เลยถ้าจะเรียนต้องช่วยตัวเอง

26. ในกรณีที่ท่านไม่ต้องการศึกษาต่อ โปรด
เลือกเหตุผลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด เพียงข้อเดียว

ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อไม่ต้องตอบ

ข้อนี้ ☐ 63

- 1) ไม่ต้องการศึกษาต่อเพราะค่าใช้จ่ายสูงมาก
- 2) ไม่สนใจศึกษาต่อเพราะคะแนนไม่ดี
- 3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการให้ศึกษาต่อ
- 4) คิดว่าจบ ม.ศ. 5 หรือ ม.ศ. 6 หรือ ป.กศ. ก็มีความรู้เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพ
- 5) สนใจการทำงานมากกว่าการเรียนต่อ
- 6) จำเป็นต้องหางานทำเพื่อช่วยครอบครัว
- 7) อื่น ๆ (ระบุ) — — — — —

27. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการสำเร็จ ม.ศ.5

หรือ ม.ศ.6 ก็มีความรู้เพียงพอสำหรับ

ประกอบอาชีพ ☐ 64

- 1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2) เห็นด้วย
- 3) ไม่ค่อยเห็นด้วย
- 4) ไม่เห็นด้วยเลย

28. ถ้าท่านต้องการทำงานมากกว่าศึกษาต่อ

ท่านคิดว่าท่านจะเพิ่มพูนความรู้ในการ

ประกอบอาชีพโดยวิธีใด ☐ 65

- 1) ทำงานไปเรื่อย ๆ หาประสบการณ์จากงาน
- 2) ศึกษาทางไปรษณีย์
- 3) หาทางอบรมหลักสูตรระยะสั้น หรืออบรมพิเศษตอนเย็น เช่น หลักสูตรวิชาชีพ
- 4) สมัครเรียนที่มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และทำงานไปด้วย
- 5) ทำงานไปก่อนแล้วหาทางลาศึกษาต่อ

29. ขณะนี้ท่านตัดสินใจหรือยังว่าจะศึกษา

ต่อหรือไม่ศึกษาต่อ ☐ 66

- 1) ตัดสินใจแล้วว่าเรียนต่อ
- 2) ตัดสินใจแล้วว่าจะไม่เรียนต่อ
- 3) ยังไม่ได้ตัดสินใจ

แบบสอบถาม
สำหรับผู้เข้าศึกษาต่อในวิทยาลัย

126

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

ข้อคำถามในแบบสอบถามมี 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 มีคำตอบให้ท่านเลือก เมื่อท่านเลือกข้อใด ขอให้ใส่ตัวเลขหน้าข้อนั้นกรอกลงในช่องสี่เหลี่ยมขวามือ ตัวเลขคือบุคลลของสี่เหลี่ยมเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ตัวอย่าง: เพศ 1) ชาย 2) หญิง ☐ 6
ถ้าท่านเป็นเพศชาย ให้ตัวเลข 1 กรอกลงในช่องดังนี้ ☐ 6
ตัวอย่าง: อายุ (คิดเป็นปี) ☐ 18 7-8

ประเภทที่ 2 เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ได้แก่ข้อ 4 ข้อ 6 และข้อ 10

ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยเรื่องผู้เข้าศึกษาคณะระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยนี้จะถูกต้องเชื่อถือได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากท่าน สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ชื่อวิทยาลัย _____
จังหวัด _____

1. เพศ 1) ชาย ☐ 6
2) หญิง ☐ 6
2. อายุ (คิดเป็นปี) ☐ 7-8
3. สัญชาติของบิดา ☐ 9
1) ไทย 2) จีน
3. อื่น ๆ (ระบุ) _____
4. ภูมิลำเนาของบิดาอยู่จังหวัด _____ ☐ 10-11
5. ศาสนา ☐ 12
1) พุทธ 2) อิสลาม
3) คริสต์ 4) อื่น ๆ (ระบุ) _____
6. ผ่านจบ ม.ศ. 3 ☐ 13-14
จากโรงเรียน _____
จังหวัด _____
7. คะแนนเฉลี่ยเมื่อจบ ม.ศ. 3 ☐ 15-17
8. ขณะนี้ท่านจบการศึกษาระดับ ☐ 18
1) ม.ศ. 5 2) ม.ศ. 6
3) บ.กศ. 4) อื่น ๆ (ระบุ) _____
9. ตามข้อ 8 ท่านจบการศึกษาระดับนั้นเมื่อ พ.ศ. ☐ 19-20
10. ตามข้อ 8 ท่านจบการศึกษาระดับนั้นจากโรงเรียน _____ ☐ 21-22
จังหวัด _____
11. คะแนนเฉลี่ยเมื่อท่านจบการศึกษา ☐ 23-25
ผ่านข้อ 8

12. จ้างลำนนี้เป็นรายชื่ออาชีพ
 - 1) รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ
 - 2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 3) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน
 - 4) เจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจการส่วนตัว
 - 5) เกษตรกร กสิกร ประมง
 - 6) ทำงานบ้าน
 ถ้าบิดามารดาของท่านประกอบอาชีพประเภทใดได้ใส่หมายเลขนั้นในช่องบิดาและมารดา
 อาชีพบิดา ☐ 26
 อาชีพมารดา ☐ 27
13. จ้างลำนนี้เป็นระดับการศึกษา
 - 1) ไม่รู้หนังสือ
 - 2) บ. 4 หรือต่ำกว่า
 - 3) บ. 7 หรือ ม. 3 เดิม
 - 4) ม.ศ. 3 หรือ ม. 6 เดิม
 - 5) ม.ศ. 5, ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า
 - 6) จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - 7) จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - 8) สูงกว่าปริญญาตรี
 ถ้าบิดาหรือมารดาของท่านจบการศึกษาระดับใดได้ใส่หมายเลขนั้นในช่องบิดาและมารดา
 การศึกษานิดา ☐ 28
 การศึกษามารดา ☐ 29

14. จ้างถ่านเป็นระยะรายได้คือเดือน

- 1) ไม่มีรายได้
- 2) ต่ำกว่า 500 บาท
- 3) 500 - 1,000 บาท
- 4) 1,001 - 2,000 บาท
- 5) 2,001 - 3,000 บาท
- 6) 3,001 - 5,000 บาท
- 7) 5,001 - 7,000 บาท
- 8) มากกว่า 7,000 บาท

ขอให้ประมาณรายได้ของบิดาและมารดาของท่านแล้วได้
หมายเลขให้ตรงกับของบิดาและมารดา

รายได้เดือนของบิดา ☐ 30

รายได้เดือนของมารดา ☐ 31

15. ผู้ดูแลท่านในการศึกษาคือ

- 1) บิดาหรือมารดา
- 2) ญาติ
- 3) คนอื่น
- 4) อื่น ๆ (ระบุ) _____

16. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ

- 1) บิดาหรือมารดา
- 2) ญาติหรือคนรู้จัก
- 3) หอพักวิทยาลัย
- 4) บ้านเช่าหรือหอเช่า
- 5) วัด
- 6) อื่น ๆ (ระบุ) _____

17. ท่านเข้าศึกษาโดย

- 1) ได้รับการคัดเลือกเรียนต่อ
- 2) สอบแข่งขันได้
- 3) อื่น ๆ (ระบุ) _____

18. สาขาที่ท่านศึกษาคือ

- 1) การศึกษา ศาสนา ศาสนาครู ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
- 2) เกษตร
- 3) พาณิชยกรรม บัญชี บริหารธุรกิจ
- 4) วิศวกรรมศาสตร์ ช่างเทคนิค
- 5) นาฏศิลป์ ดนตรี
- 6) ศึกษาศาสตร์
- 7) พยาบาล
- 8) นิติศาสตร์
- 9) อื่น ๆ (ระบุ) _____

19. ท่านเป็นนักศึกษา

- 1) ภาคปกติ (เช้า)
- 2) ภาคพิเศษ (บ่าย)

20. จงระบุว่า ข้อใดมีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจเลือก

- 1) บิดามารดา
- 2) เพื่อนฝูง
- 3) ครู อาจารย์
- 4) ความมีผู้นำมีตาทางอาชีพ
- 5) ความยากง่ายในการเรียน
- 6) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสถาบัน
- 7) โอกาสในการหางาน
- 8) อื่น ๆ (ระบุ) _____

ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8

บทคัดย่อ

ของ

ร.โรจน์ เอ็งสุโสภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2524

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบลักษณะการกระจายของสถานภาพ
ของนักเรียน ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่าที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
ที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2521 ในเขตการศึกษา 8 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้น ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า
จำนวน 1,241 คน และประชากรที่ใช้ศึกษาการได้โอกาสศึกษาเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1
ระดับอุดมศึกษา จำนวน 3,445 คน ประจำปีการศึกษา 2521 เขตการศึกษา 8 โดยใช้
แบบสอบถาม 2 ฉบับเป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษา และแบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจง
ความถี่หาค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ Z-test

ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนสถานภาพของนักเรียน และ
เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษา กับค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา สรุป
ได้ดังนี้

นักเรียนที่มีสถานภาพต่าง ๆ ต่อไปนี้ มีความต้องการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ
เพศและประเภทของหลักสูตรที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา นักเรียนที่บิดารับราชการกับเป็นเกษตรกร
นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 กับนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษา ม.ศ. 5
ม.ศ. 6 หรือ ม. 8 เดิมหรือเทียบเท่า

นักเรียนหญิงต้องการศึกษาสูงกว่านักเรียนชาย และนักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาสูงกว่า
นักศึกษาชายด้วย

นักเรียนชั้น ม.ศ. 5 ต้องการศึกษสูงกว่านักเรียนชั้น ป.วช. และ ป.กศ. ตามลำดับ
และนักศึกษาที่จบหลักสูตร ม.ศ. 5 ได้โอกาสศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่จบหลักสูตร ป.วช. และ ป.กศ.
ตามลำดับด้วย

นักเรียนที่ต้องการศึกษาสูงได้แก่ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกร กสิกร ประมง
มีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน มีระดับการศึกษา ม.ศ. 5 ม.ศ. 6 หรือ ม. 8
เดิมหรือเทียบเท่า มารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบกิจส่วนตัว ทำงานบ้าน ไม่มีรายได้

และมีการศึกษาค่ากว่า ป. 4 ส่วนนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาสูง ได้แก่ นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการกิจส่วนตัว มีรายได้ระหว่าง 1,001-2,000 บาทต่อเดือน มีระดับการศึกษา ป. 4 มารดาประกอบอาชีพทำงานบ้าน มีรายได้ระหว่าง 500-1,000 บาทต่อเดือน และมีระดับการศึกษา ป. 4

นักเรียนต้องการศึกษาสูงในสาขาวิชา แพทยศาสตร์ พยาบาล ส่วนนักศึกษาได้โอกาสศึกษาสูงในสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

โอกาสในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่ต้องการศึกษา รวมทั้งนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ส่วนเพื่อน ๆ และครูอาจารย์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำ

DEMAND FOR AND ACCESS TO HIGHER EDUCATION
IN EDUCATION REGION 8

AN ABSTRACT

BY

WIROJ ENGSUSOPHON

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

February 1981

The purposes of this research were to study and compare the status distributive features of the demand for higher education of the M.S. 5 students or equivalent level and the access to higher education of the freshman students in Education Region 8. The samples used in the study of the demand for higher education were 1,241 M.S. 5 students or equivalent level and the population used in the study, the access to higher education were 3,445 freshman students of academic year B.E.2521. Two sets of questionnaires were used to collect data on M.S. 5 students' demand for higher education and the freshman students' access to it.

The frequency percentage and the Z-test were used for data analysis. The major findings were as follow :

The demand for higher education among the following group of students were significantly difference, namely, students of different sexes, and different types of curriculum they participated in the secondary school, students whose fathers were goverment officials and whose fathers were farmers, students whose mothers were prathom 4 education background and whose mothers were M.S. 5, M.S. 6, or M. 8 education or equivalent level background.

The female students' demand for and female freshman students' access to higher education were higher than those of the male students of both categories.

The demand for higher education of the M.S. 5 students and the access to higher education of the freshman students M.S. 5 certificate were higher than those of vocational certificate and the teacher

training certificate students.

The highest percentage of the students who demanded for higher education were those who had parants with following status : fathers as farmers, agriculturists, fishermen, 2,001-3,000 bath monthly earning, with M.S. 5, M.S. 6 or M. 8 education or equivalent level background, mother as private bussiness owners, housewives, unpaid, with below prathom 4 education background. The highest percentage of the freshman students who acceded to higher education were those who had parants with following status : fathers as private bussiness owners, 1,001-2,000 bath monthly earning, with prathom 4 education background, mathers as housewives, 500-1,000 bath monthly earning, with prathom 4 education background.

Medical Science and Nursing were the two fields of study highly demanded by the students, while the freshman students highly acceded to the fields of education.

Job opportunity was the high influential factor on both students' and freshman students' choice of fields of study. Their classmates and teachers had the low influence on their choices.